

8420 Zirc, Rákóczi tér rekonstrukciójának tanulmányterve

megbízó: **Zirc Városi Önkormányzat** msz. T-856/a/2015.
8420 Zirc, Március 15. tér 1. 2016. február hó

tervezők: **Forma Tervező és Fővállalkozó Zrt.**, 8360 Keszthely, Rákóczi utca 3.
Kurucz Szabolcs építész tervező É/1 20-0272
Rácz Tamásné Páldy Eszter táj- és kertépítész tervező K 20-0237
Tászler László közmű-mélyépítő és közlekedéstervező, MMK 20-0062

8420 Zirc, Rákóczi tér rekonstrukciójának tanulmányterve

megbízó: Zirc Városi Önkormányzat msz. T-856/a/2015.
8420 Zirc, Március 15. tér 1. 2016. február hó

tervezők: Forma Tervező és Fővállalkozó Zrt., 8360 Keszthely, Rákóczi utca 3.
Kurucz Szabolcs építész tervező É/1 20-0272
Rácz Tamásné Páldy Eszter táj- és kertépítész tervező K 20-0237
Tászler László közmű-mélyépítő és közlekedéstervező, MMK 20-0062

megbízó: **Zirc Városi Önkormányzat**
8420 Zirc, Március 15. tér 1.

msz. T-856/a/2015.
2016. február hó

tervezők: **Forma Tervező és Fővállalkozó Zrt.**, 8360 Keszthely, Rákóczi utca 3.
Kurucz Szabolcs építész tervező É/1 20-0272
Rácz Tamásné Páldy Eszter táj- és kertépítész tervező K 20-0237
Tászler László közmű-mélyépítő és közlekedéstervező, MMK 20-0062

8420 Zirc, Rákóczi tér rekonstrukciójának tanulmányterve

Tervező és Fővállalkozó Zrt.
8360 Keszthely, Rákóczi utca 3.

T A R T A L O M J E G Y Z É K

a 8420 Zirc, Rákóczi tér rekonstrukciója tanulmánytervéhez

borító

tartalomjegyzék

történelmi előzmények

történelmi előzmények 1. - térképrészletek
történelmi előzmények 2. - térképrészletek
történelmi előzmények 3. - térképrészletek és képeslapok
történelmi előzmények 4. - képeslapok és fotók

GE-1 műholdas ortogonális felülnézet - 2015. március 21. (forrás: Google Earth)

tervi előzmények - tervvázlatok, egyeztetési jegyzőkönyvek

Közl-0	forgalmi koncepció - Zirc helyszínrajz (2016. január 12.)	
Közl-1	1. számú közlekedési koncepció (2016. január 12.)	m=1:750
Közl-2	2. számú közlekedési koncepció (2016. január 12.)	m=1:750
Közl-3	3. számú közlekedési koncepció (2016. január 12.)	m=1:750
	közlekedési tervegyeztetés jegyzőkönyve (2016. január 12.)	
	zöldfelületi tervegyeztetés jegyzőkönyve (2016. január 12.)	

szöveges ismertetés

tervek

jelenlegi állapot - egyesített közműhelyszínrajz

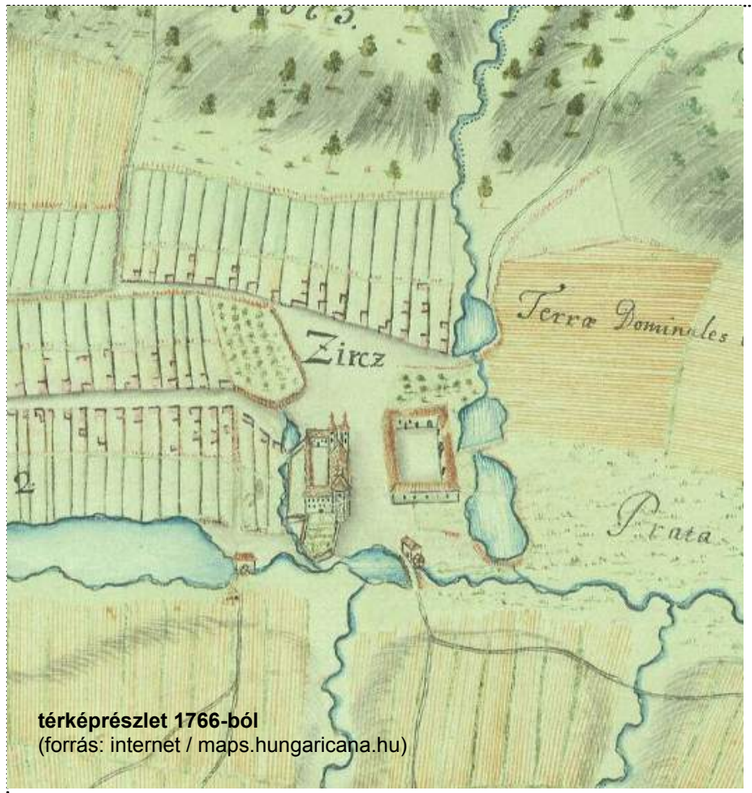
G-0	Rákóczi téri alaprajz (helyszínrajz)	m=1:1000

jelenlegi állapot - a konfliktusok feltárásával

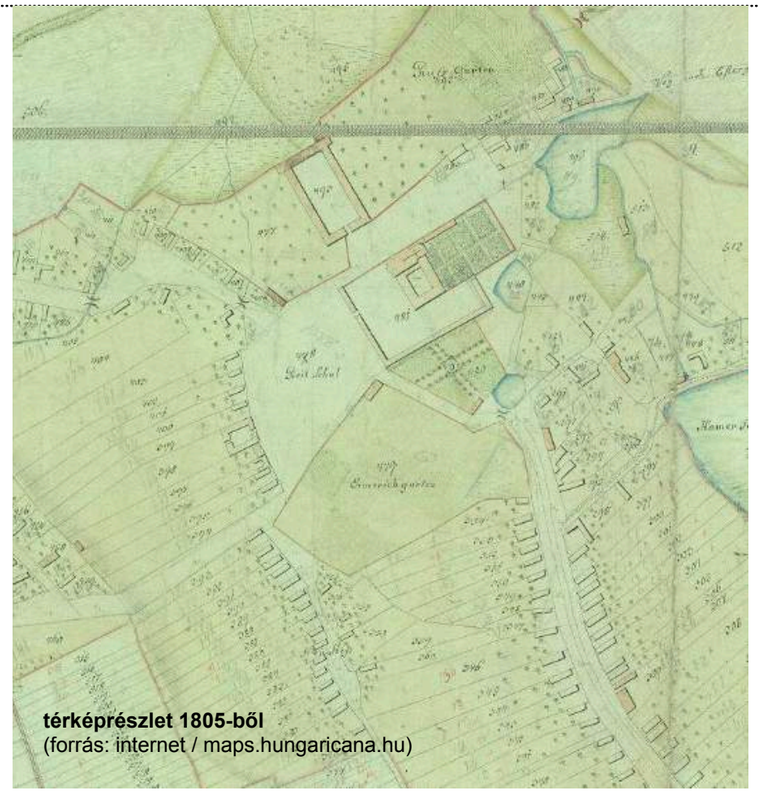
J-0	Rákóczi téri alaprajz (helyszínrajz) - jelenlegi állapot	m=1:500
K-0	Rákóczi téri alaprajz (helyszínrajz) - jelenlegi állapot konfliktusokkal	m=1:500
K-1.1	jelenlegi állapot konfliktusokkal, fotódokumentáció 1.1 - térelemek, támfalak kitakaró konfl.	
K-1.2	jelenlegi állapot konfliktusokkal, fotódokumentáció 1.2 - térelemek, emlékművek konfliktusai	
K-2	jelenlegi állapot konfliktusokkal, fotódokumentáció 2. - hiányok és amortizáció	
K-3	jelenlegi állapot konfliktusokkal, fotódokumentáció 3. - használati anomáliák	

tervezett állapot

T-0	Rákóczi téri alaprajz (helyszínrajz)	m=1:500
TM-0	Rákóczi téri alaprajz (helyszínrajz) szöveges magyarázatokkal	m=1:500
P-1	Piac telepítési helyszínrajza - 1. változat	m=1:750
P-2	Piac telepítési helyszínrajza - 2. változat	m=1:750
P-3	Piac telepítési helyszínrajza - 3. változat	m=1:750
L-1	látványtervek 1.	
L-2	látványtervek 2.	
E-1	előképek 1. - kertépítészeti elemek	
E-2	előképek 2. - kertépítészeti elemek	
E-3	előképek 3. - kertépítészeti elemek, utcabútorok	
E-4	előképek 4. - játszóterek, "edző"terek	
E-5	előképek 5. - játszóterek, "edző"terek	
E-6	előképek 6. - piacok	

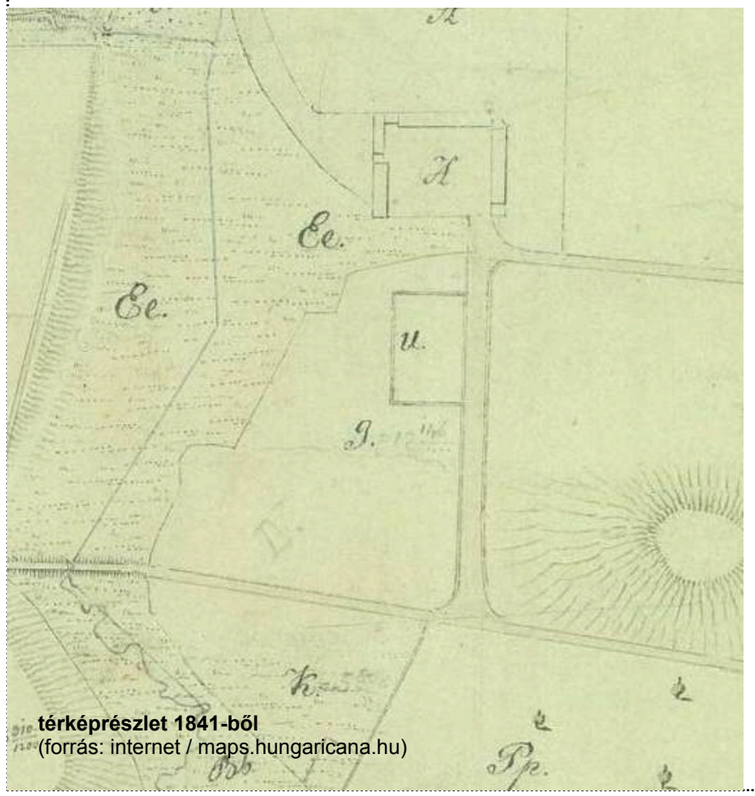
térképrészlet 1766-ból
(forrás: internet / maps.hungaricana.hu)

térképrészlet 1805-ből
(forrás: internet / maps.hungaricana.hu)

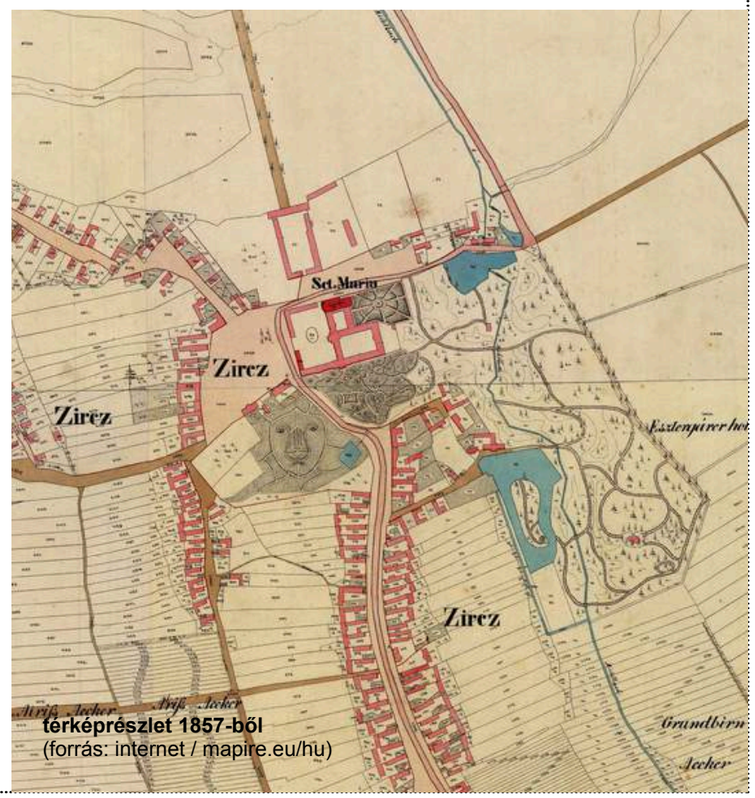
térképrészlet 1810-ből
(forrás: internet / maps.hungaricana.hu)

térképrészlet 1841-ből
(forrás: internet / maps.hungaricana.hu)

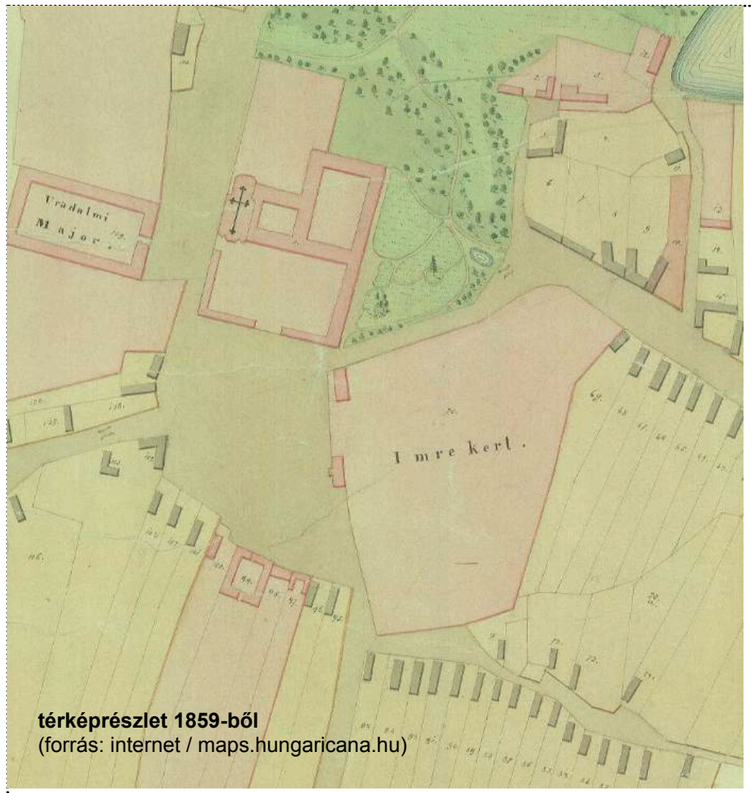

térképrészlet 1850-ből
(forrás: internet / maps.hungaricana.hu)

térképrészlet 1857-ből
(forrás: internet / mapire.eu/hu)

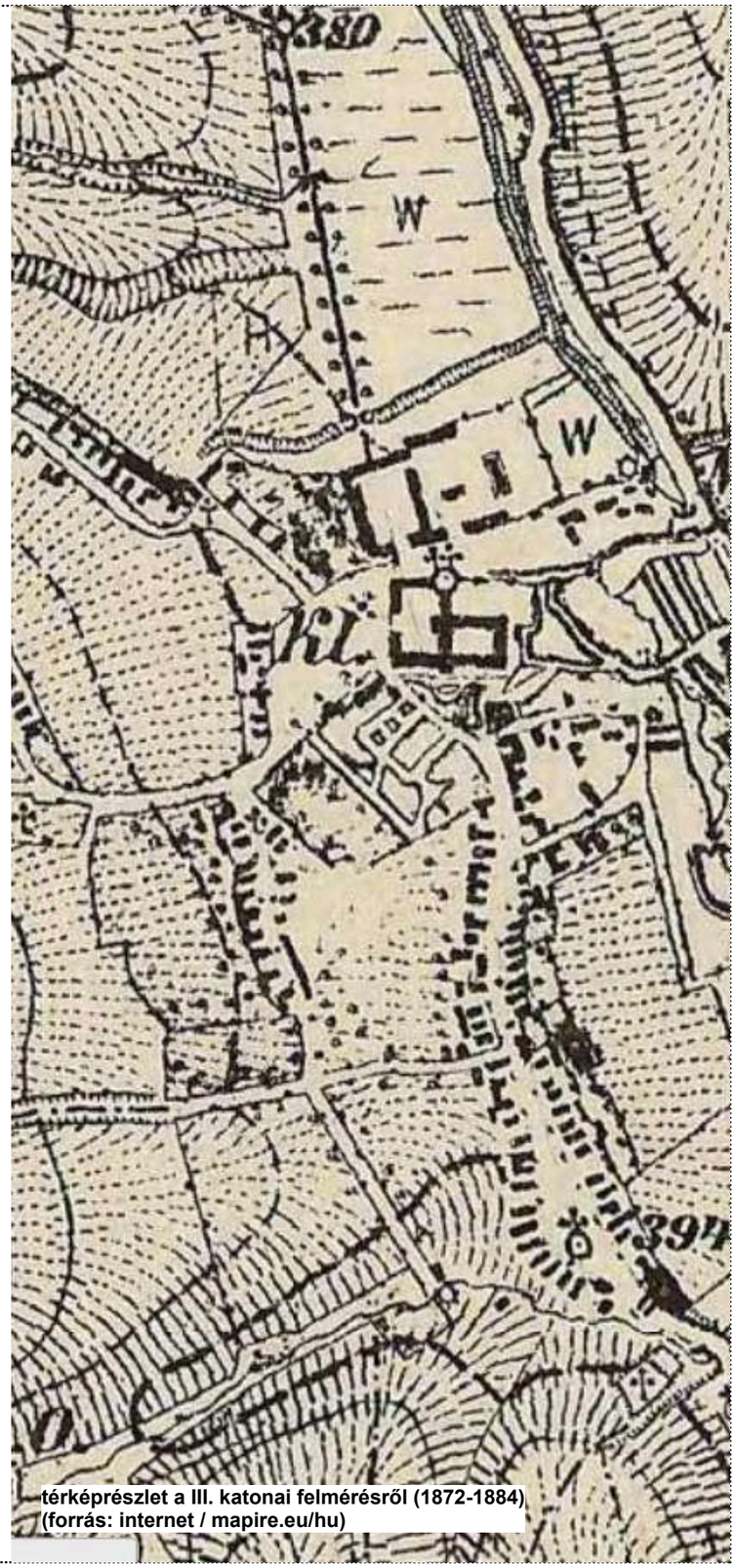
történelmi előzmények 1. - térképrészletek

térképrészlet 1859-ből
(forrás: internet / maps.hungaricana.hu)

térképrészlet 1862-ből
(forrás: internet / maps.hungaricana.hu)

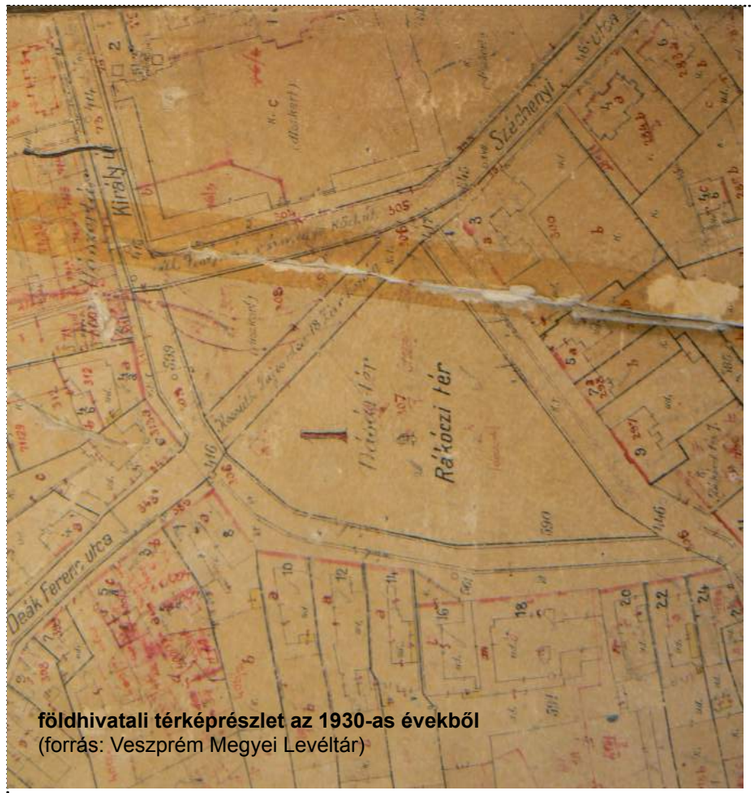
térképrészlet a III. katonai felmérésről (1872-1884)
(forrás: internet / mapire.eu/hu)

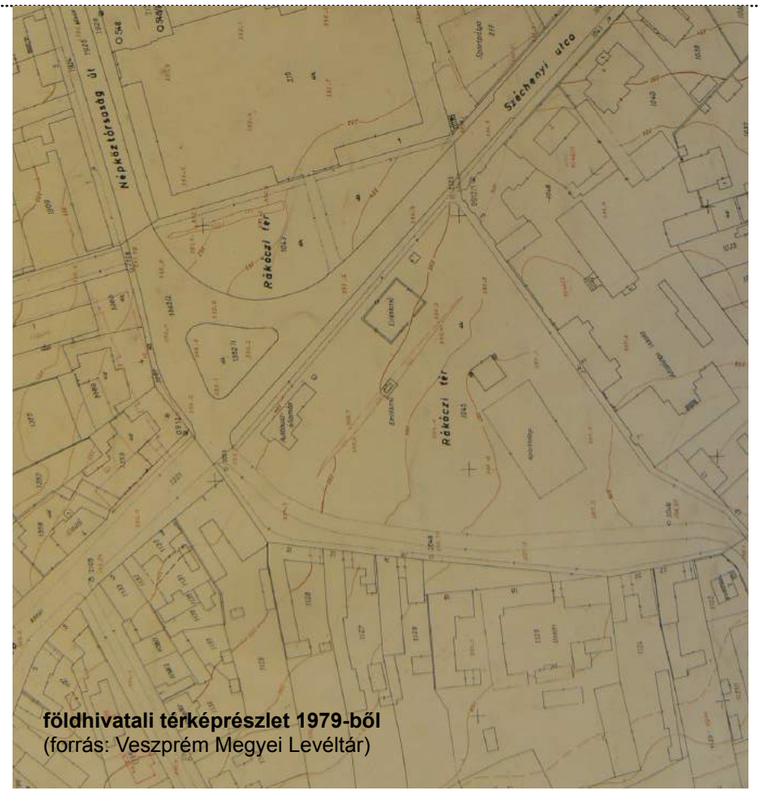
térképrészlet az I. katonai felmérésről (1763-1787)
(forrás: internet / mapire.eu/hu)

térképrészlet a II. katonai felmérésről (1806-1869)
(forrás: internet / mapire.eu/hu)

földhivatali térképrészlet az 1930-as évekből
(forrás: Veszprém Megyei Levéltár)

földhivatali térképrészlet 1979-ből
(forrás: Veszprém Megyei Levéltár)

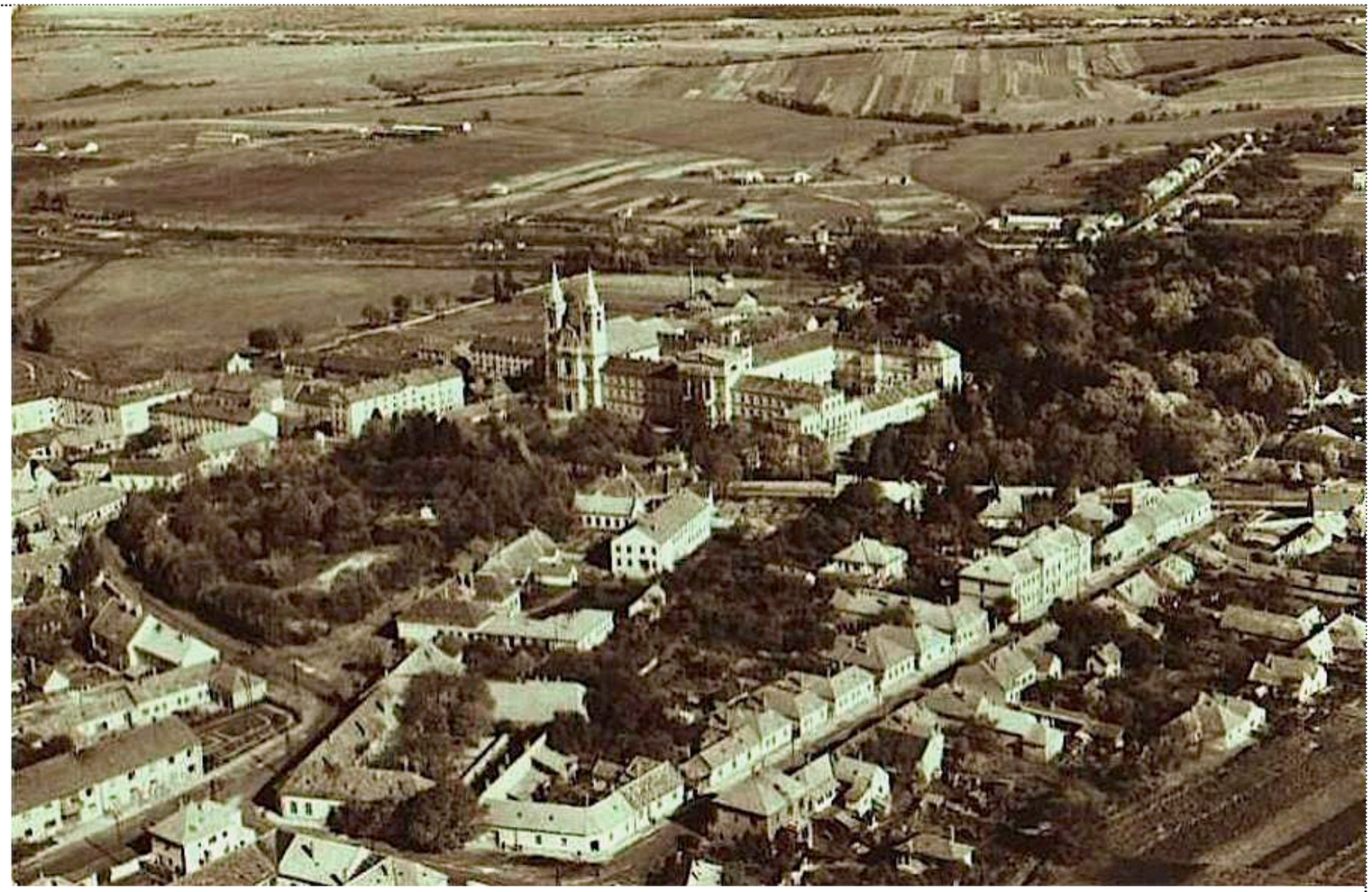
korabeli képeslapok és fotók (forrás: internet / postcards.hungaricana.hu és VMMK 11. 1972.)

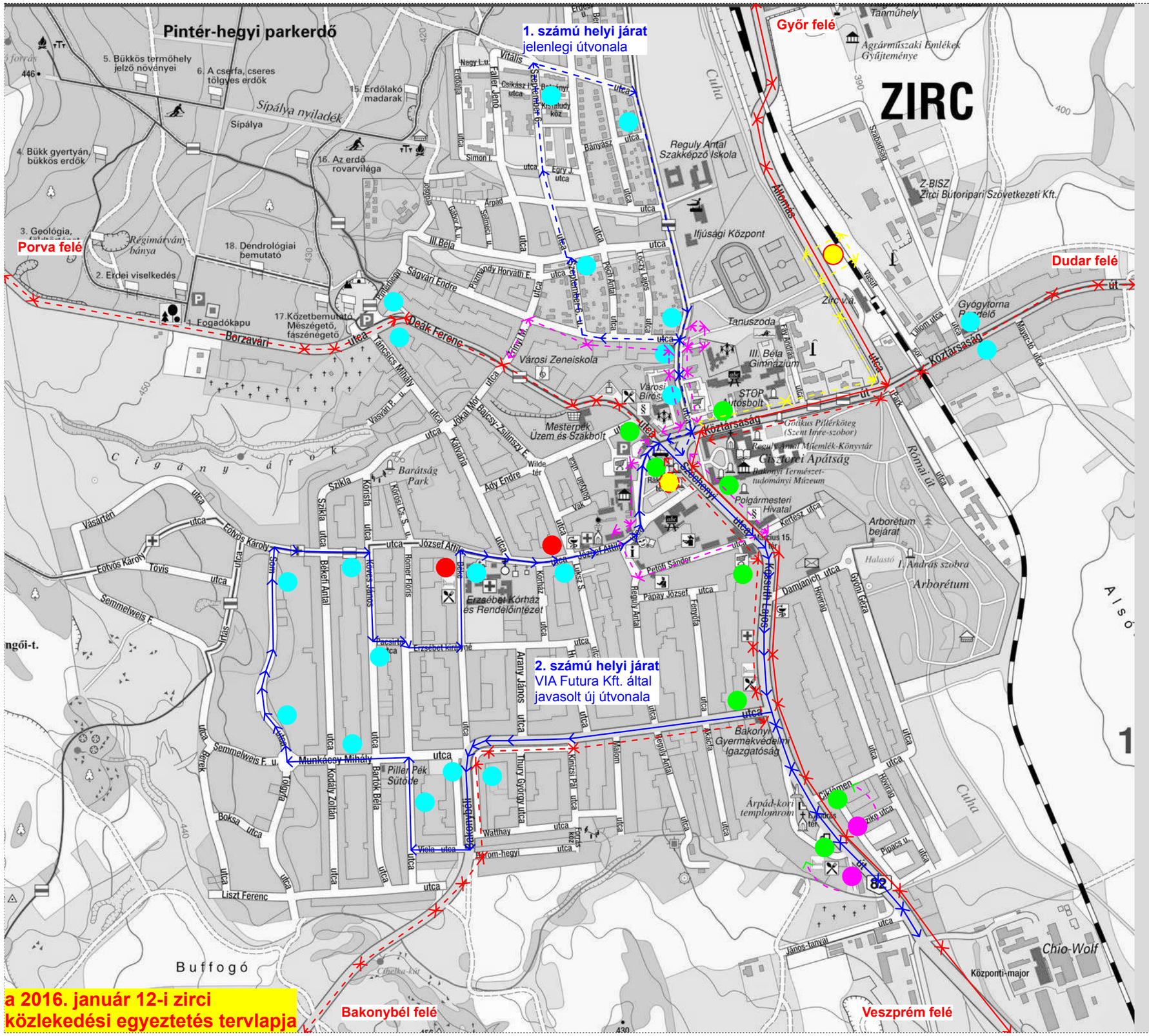

történelmi előzmények 4. - képeslapok és fotók (forrás: internet)

GE-1 műholdas ortogonális felülnézet - 2015. március 21-i állapot (forrás: Google Earth)

a 2016. január 12-i zirci közlekedési egyeztetés tervlapja

forgalmi koncepció
Közl-0 Zirc helyszínrajz

javasolt új buszmegálló

javasolt új buszmegálló

korábban (2015. július 28.) tervezett terrekonstrukció szerinti burkolati kontúrok, javasolt gyalogos átvezetések a 82. számú főúton

Rákóczi lovasszobor

javasolt új buszmegálló

javasolt új buszmegálló

Rákóczi tér

Deák Ferenc utca

Kossuth Lajos utca

Kormány utca

Ciszterci Apátság

vendég-látás

Autóbusz állomás

köz.wc.

Disz tér

Országzászló és Trianon emlékmű

"0" km emlékmű

Rákóczi mellszobor

Cholnoky lenő és Kék-túra emlékoszlop

Pihenő tér

diákpavilon

iskola

Általános iskola

Óvoda

ABC

aszf.burk.

aszf.jb.

jb

járók

térkő jb.

üzlet

1907

1908

1909/2

1909/4

216

214/2

1364/13

1364/2

1364/1

1364/4

1364/6

1357

1358

1130

1126/4

1197/2

1196/2

1046/1

1046/3

1040

16

2

4

a 2016. január 12-i zirci közlekedési egyeztetés tervlapja

jelenlegi állapot és **1. számú közlekedési koncepció**

Közl-1 Rákóczi tér m=1:750

értékes fa

csonkolt, vagy beteg fa

lombos fa

konfliktus hely-zetben lévő fa

tűlevelű fa

cserjesáv, sövény

zöldfelület, gyep

öntött burkolat (aszfalt, beton)

kavics, zúzott kő burkolat, föld

elemes burkolat (beton lap, térkő)

forma

javasolt új buszmegálló

javasolt új buszmegálló

korábban (2015. július 28.) tervezett terrekonstrukció szerinti burkolati kontúrok, javasolt gyalogos átvezetések a 82. számú főúton

javasolt új buszmegálló

javasolt új buszmegálló

Rákóczi lovasszobor

Rákóczi tér

Deák Ferenc utca

Kossuth tér

Kossuth Lajos utca

Széchenyi utca

Cisterci Apátság

vendég-látás

Disz tér

Országzászló és Trianon emlékmű

"0" km emlékmű

Rákóczi mellszobor

Autóbusz állomás

közl. wc.

Cholnoky lenő és Kék-túra emlékoszlop

Pihenő tér

diákpavilon

iskola

Általános iskola

Óvoda

ABC

aszf.burk.

aszf. jb.

járda

árok

térkő jb.

jb

1907

1908

1909/2

1906/4

216

214/2

1364/13

1364/2

1364/1

1357

1358

1130

1126/4

1046/1

1046/3

1040

1197/2

1196/2

16

2

a 2016. január 12-i zirci közlekedési egyeztetés tervlapja

jelenlegi állapot és **2. számú közlekedési koncepció**

Közl-2 Rákóczi tér m=1:750

értékes fa
csonkolt, vagy beteg fa
lombos fa
konfliktus hely-zetben lévő fa
tűlevelű fa
cserjesáv, sövény
zöldfelület, gyep
öntött burkolat (aszfalt, beton)
kavics, zúzott kő burkolat, föld
elemes burkolat (beton lap, térkő)

forma

javasolt új buszmegálló

javasolt új buszmegálló

korábban (2015. július 28.) tervezett terrekonstrukció szerinti burkolati kontúrok, javasolt gyalogos átvezetések a 82. számú főúton

javasolt új buszmegálló

javasolt új buszmegálló

Rákóczi lovasszobor

Rákóczi tér

Kossuth Lajos utca

Kormány tér

Deák Ferenc utca

Cisztercei Apátság

vendég-látás

Autóbusz állomás

közl. wc.

Disz tér

Országzászló és Trianon emlékmű

Rákóczi mellszobor

"0" km emlékmű

Pihenő tér

Cholnoky lenő és Kék-túra emlékoszlop

diákpavilon

iskola

Általános iskola

Óvoda

ABC

aszf.burk.

aszf.ju.

aszf.jb.

járda

járda

járda

Tervező és Fővállalkozó Zrt.
8360 Keszthely, Rákóczi utca 3.

K Ö Z L E K E D É S I T E R V E G Y E Z T E T É S J E G Y Z Ő K Ö N Y V E

a 8420 Zirc, Rákóczi tér rekonstrukciója tanulmánytervéhez

Készült a Zirc Város Önkormányzata hivatalos helyiségében 2016. január 12-én tartott tervegyeztető tárgyalásról.

Jelen voltak:
-**Ottó Péter** polgármester - Zirc Város Önkormányzata
-**Kaszás Béla** osztályvezető - Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Városüzemeltetési Osztály
-**Várszegi Bernadett** osztályvezető - Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Építésügyi Osztály
-**Holonics Renáta** osztályvezető - Veszprém Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály, Útügyi Osztály
-**Fekete János** Megyei igazgató - Magyar Közút Nonprofit Zrt. Veszprém Megyei Igazgatóság
-**Bognár Kinga** Megyei forgalomtechnikai és kezelői osztályvezető - Magyar Közút Nonprofit Zrt. Veszprém Megyei Igazgatóság
-**Szöllősi József** igazgató - ÉNYKK Veszprémi Szolgáltató Központ
-**Sersztnyev Tamás** forgalmi üzemvezető - ÉNYKK Várpalotai Forgalmi Üzem
-**Földesi Zoltán** forgalomvezető - ÉNYKK Várpalotai Forgalmi Üzem
-**Tászler László** közlekedés tervező - Tónus Kft.
-**Kurucz Szabolcs** építész tervező, generáltervező - Forma Zrt.

A tervezők ismertették az egyeztetésen résztvevőknek 2016. január 8-án e-mailben előzetesen elküldött koncepcióterveket, melyet a jelenlévők megvitattak és az alábbi megállapításokat tették.

A **tervezők** alapvetően a Rákóczi tér megújítására, zöldfelületi, és részben ezáltal a térhasználati egységesítésére törekednek a tanulmányterv készítése során, figyelembevéve természetesen a közutakkal, a helyközi és helyi buszközlekedéssel kapcsolatos *viszonylagos(!)* kötöttségeket is. A zirci főtér közepén nagyszámban nap mint nap jelenlévő buszok mind zaj-, füstgáz és porszennyezés, mind látvány szempontjából nagy terhet jelentenek a környezetre. A tervezők megvizsgálták a helyközi és helyi buszközlekedés nyomvonalainak átalakítását és a buszmegállók pozícióinak lehetséges megváltoztatását, valamint ezzel szoros összefüggésben a jelenlegi 82. számú főút téren átvezető szakaszának adott esetben szükséges átépítését, és összekapcsolását a városi úthálózattal, a közúti közlekedés tervezési szabályainak figyelembevételével.

A tervezői javaslat három alternatívát kínált, melyek főbb ismérvei az alábbiak:

-Az 1. számú (preferált) változat szerint a jelenlegi "kör"forgalom megszűnne, és a buszmegállók a környező utcákba kerülnének áttelepítésre.

-A 2. számú (alternatív) változat szerint a jelenlegi "kör"forgalom tényleges körforgalommal kerülne helyettesítésre, és a buszmegállók szintén a környező utcákba kerülnének áttelepítésre.

-A 3. számú ("legbátortalanabb") változat a jelenlegi "kör"forgalom kismértékű átépítését és a burkolati jelek egyértelműsítését irányozta elő.

A **közlekedési hatóság** képviselőjének nyilatkozata szerint részéről, mint engedélyező hatóság részéről elsődleges szempont a jogszabályi környezet adta mozgástéren belüli műszaki megoldások kialakítása. Ezek szerint:

-Az 1. és 2. számú változat engedélyköteles, míg a 3. számú nem az.

-A 82. számú út kiemelését, azaz a járda síkjába való felemelését nem engedélyezik.

-Nem javasolják a kiselemes burkolat alkalmazását, mellyel kapcsolatban érvként a karbantartási nehézségeket, a zajterhelés növekedését és az útpálya szerkezet teherbíróképességével kapcsolatos aggályokat sorakoztatták fel. (Tervezői megjegyzés: a karbantartási és teherbírási kérdések műszaki jellegűek, és természetesen megoldhatók, míg a zajhatás az egyébként is kívánatos forgalmi sebesség korlátozásával kezelhető "probléma".)

Az **üzemeltető** képviselője kifejtette, hogy az utasok megszokták a jelenlegi rendszert, és egy esetleges változtatás zavart okozhat. (Tervezői megjegyzés: az utastájékoztatás alapeleme a szolgáltatásnak, egy változás esetén ezt is meg lehet, és meg is kell tudni újítani!)

A tervező által buszvárakoztatásra javasolt vasútállomás melletti buszpályaudvart jelenleg is erre a célre használják.

A buszmegállók Rákóczi tér mellé való kiszervezésével az utasok kényelme csökken, a nagyobb gyaloglási távolság miatt. A tervezők a keszthelyen korábban megvalósított, és bizonyítottan jól működő példát hozták fel ellenérvként. 50-100 m távolságnövekedés az úticéltól nem okozhat gondot!

Az üzemeltető a jelenlegi "kör"forgalom és a benne lévő állomás helyett a tervező által javasolt nagyobb buszfordulási visszafordító körökkel kapcsolatban aggályát fejezte ki. Szerinte a környező utcákat nem célszerű terhelni, a főtéri nagymértékű buszforgalom mérséklése érdekében. Ezzel több jelenlévő is egyetértett.

A 82. számú állami főút **tulajdonosa/közútkezelője** képviselői a 3. változatot támogatták, és segítségüket ajánlották fel annak megvalósításához elsősorban az útburkolati jelek mielőbbi felfestésével.

Elhangzottak még:
-A legnagyobb gondot okozó probléma, a 82. számú út elkerülő szakaszának a hiánya. A távlati fejlesztési tervek -egyelőre- nem tartalmazzák annak megépítését.
-Az 1. számú változat a Rákóczi - Deák F. utcai közös ágon a balra kanyarodó sáv konfliktushelyzete miatt nem kedvező, jelzőlámpás csomópontot igényelne.
-A 2. számú koncepció szerinti körforgalom túlzottan nagy "kerülőre" kényszerít minden járművet, így a nehézgépjárműveket és a buszokat is. Ez a változat a 82. számú út elkerülő útszakaszának megépítésével lehetne életképes.
-A 3. számú koncepciót célszerű kiegészíteni egy buszöböllel az északi térfal (társasházi lakóépület) előtt. Közlekedésbiztonsági szempontból ez a változat a legkedvezőbb.
-Esetleges új buszöblöket úgy célszerű kialakítani, hogy azok a forgalomra méretezettek legyenek, azaz adott esetben 2-3 buszt is befogadhassanak egyidejűleg.
-A buszról járdára történő le- és arra a járdáról való felszállást kerülni kell.
-Az ellentétes forgalmi sávokba telepített buszöblöket átszállási kapcsolatra alkalmazni nem célszerű, mert az úton való átközlekedés (kijelölt gyalogátkelőhely esetén is!) adott esetben balesetveszélyes lehet az átrohanók figyelmetlensége miatt.

Keszthely, 2016. január 14.

A jegyzőkönyvet összeállította: **Kurucz Szabolcs** építész tervező, generáltervező - Forma Zrt., szakmailag ellenőrizte és kiegészítette: **Tászler László** közlekedés tervező - Tónus Kft.

Tervező és Fővállalkozó Zrt.
8360 Keszthely, Rákóczi utca 3.

msz. T-856/a/2015.

ZÖLDFELÜLETI TERVEGYEZTETÉS JEGYZŐKÖNYVE

a 8420 Zirc, Rákóczi tér rekonstrukciója tanulmánytervéhez

Készült a Zirc Város Önkormányzata hivatalos helyiségében 2016. január 12-én tartott tervegyeztető tárgyalásról.

Jelen voltak:
- **Szekeres Anita** - Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Városüzemeltetési Osztály
- **Rácz Tamásné Páldy Eszter** táj- és kertépítész Forma Zrt.

A jelen lévők Zirc Rákóczi tér jelenlegi zöldfelületi problémáinak feltárásával, használati konfliktusok elemzésével foglalkoztak. Szekeres Anita a térre vonatkozó, elmúlt években készült kertészeti, fakivágási és felmérési terveket a tervegyeztetés előtt előzetesen átküldte a tervezőknek. A tervezők tájékoztatásképpen a tér közlekedésére vonatkozó javaslataikat küldték meg a Városüzemeltetési Osztálynak. A tervezőknek a tér bizonyos részeivel kell megbízásuk szerint foglalkozniuk, de a részek átalakítására történő javaslatok nem tudnak az egész terület működésének feltárása nélkül megszületni. Mindezek ismeretében a következő témák tárgyalására került sor:

1. Használati konfliktusok

A tér használata nagyon intenzív, napi használata mellett egyre több rendezvényt tartanak a területen. Napi használatában többféle funkció keveredik, iskolai akcióterület és átközlekedő felület, buszra várók közlekedési és várakozófelülete, délutáni pihenőfelület kisgyermekeseknek és kamaszoknak, hajléktalan „lakás” jóidőben.

1.a. Iskola

A park mellett elhelyezkedő általános iskola napi szinten használja a parkban kialakított sportpályát és játszófelületeket. Az iskola felőli átjárás a park lekerítését szándékozó 25-30 cm magas kőkerítés átugrálásával történik. Nincs szerves , aktív kapcsolat az iskola belső parkja és a tér között. A gyerekek kitapossák a növényeket. Az épített alacsony kőkerítés megléte itt indokolatlan. Ugyan ez az átközlekedés igaz az iskolai tanítás befejezésével a buszhoz közlekedő gyerekek és szülők esetében. Általában a legrövidebb úton keresztben átvágnak a parkon.

Iskolai rendezvények esetén egyre gyakrabban használják a Diákpavilont.

1.b. Buszra várakozók

A távolsági busszal közlekedők – átszállás esetén – a két járat közti időt a parkban töltik el. Ehhez elsősorban a buszállomáshoz legközelebb eső területeket használják, így a a legterheltebb a Dísztér és kisebb mértékben a Pihenő tér. A két térrész megközelítése az épített burkolt felületek és lépcsők ellenére a rézsűs zöldfelületen zajlik, kitaposva a növényeket. A padok kihasználtsága ebből a szempontbol nagy. Hiányossága a térnek, hogy egytelen kicsi fedett buszváró van, amely rossz időben nem elég a várakozók számára. A buszmegállóban lévő épület hosszabbtávú várakozásra alkalmatlan, kisebb fogyasztóhelyeket tartalmaz, magánkézben lévő építmény.

A téren lévő parkolók egy része a külső területekről beközlekedők egésznapos parkolását szolgálja ki. Zircre beközlekedve járművüket lerakva távolsági busszal közlekednek Veszprém, vagy Győr felé.

1.c. Délutáni pihenők

Ezen a helyen említeném meg a bevásárlók, ügyeket intézők forgalmát, amely a tér József Attila utca - Deák Ferenc utca felőli oldalát terheli elsősorban. A téren belül ennek csomópontja a Dísztér és a buszállomás.

A délutáni pihenési céllal érkezők egyik csoportja a kisgyermekesek, akiknek célállomása a játszótér. Használati problémaként fogalmazódott meg, hogy a játszótérhez nagyon közel esik a József Attila utca, és a kisgyerekek könnyedén kiszaladnak az úttestre. Felmerült, hogy a Reguly szobor mellett lévő kőfalhoz kerüljön egy zárható kapu, aminek hátránya, hogy a könyvtár felől parkon át haladók a kaput ugyanúgy használnák, és a forgalom miatt előre láthatólag nem csuknák be . A kisgyerekek biztonságával foglalkozni kell.

A kosárlabda pálya délután és este is kihasznált, esti kivilágítására felmerült az igény. A pálya használati méreteihez a pálya melletti zöldfelületek is hozzátartoznak (labda elgurulás), ezért azok taposási terhelése nagy.

A diákpavilon a fiatalok találkozóhelye, egyre jobban „ideszoknak”. A padok állapota a hosszútávú itt tartózkodásnak nem kedvez.

A csendesebb pihenők a park Rákóczi szobor felőli, nagy fákkal árnyékolt területét keresik fel, ez nagyon kellemes hangulatú, vonzó, árnyékos pihenőfelület.

1.d. Hajléktalanok

A tér nagy problémája, hogy jó időben a hajléktalanok „beköltöznek” és olyan pihenőfelületeket foglalnak el, amelyek más funkcióra is alkalmasak lennének.

Ilyen kedvelt hely a Diákpavilon körüli pergolák alatti sarkok és zugok, melyek beláthatalanok, nem eléggé kivilágítottak. Másik kedvenc a buszállomás épülete mögötti terület, mely a tér többi részéhez képest mélyebben, eldugottabban helyezkedik el. Különösen segíti a hely ilyen irányú használatát a földig érő lombú, elbújásra alkalmas szomorúfűz. Sajnos mindkét hely mint közwc is működik, alaposan lehúzva a terület használati értékét.

A hajléktalanok időnként a Pihenő tér fölötti, kis kavicsos úttal feltárt részbe is felhúzódnak, a padokon ücsörögve.

2. Növényzet állapota

A jelenleg megmaradt, meglévő fásszárú állomány állaga egyenlőre megfelelőnek tekinthető. Az elmúlt évek megújító munkáinak köszönhetően az idős fák megszabadultak a fagyöngyöktől, láthatólag hajtanak. Azok az idős fák, melyek a tér átalakítása miatt kipusztultak kivágásra kerültek. A járdából kivágott fákat nem pótolják, hanem a burkolatot egészítik ki.

A tér az átalakítás előtt egy idős fákkal árnyékolt zöld park volt. Jelenleg a fák kipusztulása miatt nagyon kevés az árnyék, a dísztér nagyon meleg. Egyetlen árnyékos terület maradt, a Rákóczi szobor környékéhez kapcsolódó zöldfelület.

A Dísz tér fáinak pótlására több kísérlet volt már, sajnos azonban a fák megeredése nagyon rossz. Ennek oka folyamatos vizsgálat tárgya. Egyik okként a betonfelület alatti terület, föld nagyon erős tömörítése, és rossz minőségű, sittel terhelt talaj tüntethető fel. Másik talán legfontosabb ok, hogy a megépült betonfelület az alapokkal együtt megfogja a tér alatt fakadó vizeket, és a favermek gyakorlatilag vízben állnak. A gyökérzet vízben fulladozik, a korona perzselő melegben szárad.

Elmondások alapján a téren több forrás fakadt, amelyeket levéltári kutatómunka alapján nem sikerült megtalálni, és befoglalni. Mindezen források felidézésére épült a királykút, amiben ma keringtetett, ivásra alkalmatlan víz folyik. Valószínűsíthető, hogy a források ma is „dolgoznak", és követhetetlen módon a tér alatt elfolynak.

A tér gyepes felületein és út mentén ültetett fái szépen fejlődnek. A tér határolására ültetett színes, alacsony cserjesávok példaértékűek. Kifejezett ültetési szándék volt a hazai cserje-, és évelőfajok alkalmazása, illetve az átláthatóság édrekében alacsony növények ültetése. Felmerült – mint fejlesztési irány - a több szín és intenzívebb évelők alkalmazása.

3. Fenntartási problémák

3.a. Épített elemek

A korábban kialakított burkolt felületek problémáit kezelték. Ilyen volt a sportpályák körüli kavicsburkolat szilárd burkolatra váltása, és a József Attila utca felőli kavicsolt felület magas szegéllyel való ellátása. Ezek a burkolatok fenntarthatóságát és probléma nélküli használatát lehetővé teszik. A Reguly szobor felől a Pihenő térbe vezető keskeny kavicssáv fémszegélye nem szerencsés. Az itt lévő fa körüli pad alatti burkolást betonelemekkel oldották meg, ez jelenleg használható, és szeretik.

A Dísz térre fenntartási céllal gépjárművel behajtani csak az iskola felőli utca oldalán lehet, a rámpán keresztül. A leszűkülő burkolat azonban itt kicsi, állandóan ráhajtanak a zöldfelületre. Behajtás pedig időszakonként szükséges (rendezvények).

A Pihenő téren lévő vízmedence kivitelezése nem sikeres, a medence kicsi, benne a víz mindig megáll, állandóan tele van levéllel és szeméttel. Nem dísze a térnek. Ide mozgó vízelem megjelenése szerencsésebb lenne. A vízmedence vízforgató berendezése a Pihenő tér alatt van, ennek kialakítása is megfoghatja a tér alatt lévő rétegvizeket.

A parkot körbeszegélyező kőkerítés megléte nem mindenhol indokolt.

A téren kialakított világítási renszer kábelei nem lettek megfelelő mélységben lefektetve, azok sérülékenyek, aminek következménye egyes lámpák nem megfelelő működése. A lámpatestek megfelelőek, de a kábelrendszert valószínűleg ki kell cserélni, ami a zöldfelület helyenkénti felásásával jár. A Dísz téren rendezvények szoktak lenni, a kivitelezés során azonban nem lettek megfelelő villanycsatlakozási pontok telepítve, ami a tér ilyen jellegű üzemeltetését megnehezíti. A téli üzemű jégpálya kábelrendszerét idei szezonban hosszútávra megoldották, új kábelek megfelelő lefektetésével.

A sportpálya melletti villanyszekrény környezetének kialakítása nem biztonságos , mert a gyerekek sokszor a villanyszekrény tetejét leülőfelületként használják.

A zöldségbolt mögötti elosztó külső megjelenésében teljesen leromlott állapotú, felújításra szorul.

A térre két térfigyelő kamera lett telepítve a rongálások csökkentése, és hajléktalanok visszaszorítása érdekében.

A Diák Fórum pavilonja, pergolája és padjai nagyon gyorsan amortizálódnak, a padok rései szemetesednek, fenntartásuk külön problémát jelent.

Az országzászló melletti kétoldalt elhelyezkedő jelenleg szobor nélküli helyeket növényekkel ültették be.

3.b. Növényzet

A növényzet fenntarásában a taposások miatti cserjepótlások egyes helyeken állandó problémát jelentenek. (Dísz tér – autóbusz állomás közt)

A kialakított pengefalak beültetésére több kísérlet is történt, nagy növekedési intenzitású vadszőlő telepítésével, de sajnos a megeredt töveket valami okból a használók mindig kitépik.

A Dísz és Pihenő térre fák ültetése a fennt említett vizesedés miatt mélyebb szintű problémakezelést igényel. Ugyanez igaz a Pihenő felület cserjefelületben lévő tiszafáira is, amelyek szintén vizesedés miatt pusztultak ki.

A Diákfórum pergoláira növény futtatása a közbiztonsági szempontok figyelembevételével lehetséges, az ültetés egyenlőre elmaradt.

Értékelés:
A megbeszélés nagyon hasznos volt, miután a tér mindennapi használatára, az előző tervek kivitelezési hiányosságaira , növényállomány jelenlegi és várható állapotára, fenntartási tapasztalatokra vonatkozva naprakész információkat kaptunk.

Keszthely, 2016. január 15.

A jegyzőkönyvet összeállította: Rácz Tamásné táj- és kertépítész tervező, Forma Zrt.

Tervező és Fővállalkozó Zrt.
8360 Keszthely, Rákóczi utca 3.

SZÖVEGES ISMERTETÉS

8420 Zirc, Rákóczi tér rekonstrukciója tanulmánytervéhez

I. Előzmények

A Zirc Városi Önkormányzat megbízásából 2015. első félévében elkészítettük a Kossuth utca, a Széchenyi utca, az I. András tér, a Március 15. tér és a Rákóczi tér Apátság előtti térrésze rekonstrukciójának tanulmánytervét, melyet 2015 szeptemberében személyesen részletesen ismertettünk a megrendelő számára.

A jelen tervünk tárgya (a szerződés szerint) a Rákóczi tér azon részei, melyek az előző tanulmánytervünkben nem szerepeltek, valamint amelyek az elmúlt években megvalósított térrekonstrukcióval nem érintettek. A tervezői gondolkodás sok esetben azonban nem tud megállni a tervezési határoknál, így jelen tanulmánytervünkben is foglalkoztunk az egyéb térrészekkel, mert a Rákóczi térre, mint egységre tekintünk, sőt a vonatkozó tágabb környezetet is vizsgáltuk összefüggéseiben.

Első lépésként a város teljes tömegközlekedési koncepcióját tekintettük át, és 3 alternatívában tervi javaslatot adtunk a lehetséges átalakításokra vonatkozóan. Ezek között volt "merész" elképzelés, mely nagymértékű változásokat javasolt, volt kisebb volumenű, azaz reálisabb, és olyan is, mely a jelenlegi közlekedési szituációk egyértelműsítését tartalmazta, koncepcionális beavatkozás nélkül. 2016. január 12-én széles körben ismertettük elképzeléseinket a megbízónk és a közlekedésben érintett szervezetek képviselői előtt. Tudomásul kellett vennünk, hogy jelenleg nem áll fenn az a lehetőség, hogy az általunk érzékelt akut közlekedési problémákat (a 82. számú út városon történő áthaladása és a buszpályaudvar főtéri pozíciója és terhelése) orvosolhassuk, így a 3. számú közlekedési koncepció került bele mostani tanulmánytervünkbe. Bízunk benne azonban, hogy a közeljövőben lesz arra vonatkozóan szándék, és akarat, hogy ezek az áldatlan állapotok ne konzerválódjanak további évtizedekre! Ezt jószívvel kívánjuk a zircieknek és magunknak is!

II. Tervezési alapelvek - megbízói szándékok

II./ a. Megbízói szándékok

A megbízónk adta feladat a tér rekonstrukcióval eddig nem érintett részeinek "felzárkóztatása" volt a (bevallottan) nem túlságosan sikeres ún. I. ütemben megvalósult térszakaszokhoz, és építészeti-kertépítészeti értelemben vett egység megteremtése a város főterén, figyelembevéve az Alkotmány utcai forgalmi változásra korábban készíttetett közlekedési szakági terveket.

II./b. Tervezői alapelvek

Tervezői szemléletünk kiinduló pontja, hogy a Rákóczi tér az Apátság épületétől a teret nyugatról határoló József Attila utca - Penny üzlet - Deák Ferenc utca vonaláig a város egész belső terét jelenti, amit sajnálatos módon drasztikusan kettészel a 82. számú állami közút (főút), így a tér közlekedési csomópontként működve jelenleg három részre szakad. A tér vizsgálatát ezért mind építészeti, mind zöldfelületi szempontból egy egységként kezeljük.

III. A jelenlegi állapot általános ismertetése - alap konfliktusok:

A Rákóczi tér alapadottságai kiválóak. Környezete, a rávezető utak nyomvonalvezetése láthatóan hosszú történelmi fejlődés eredménye. Zirc a Bakony gyöngyszeme, ez a tér pedig Zirc gyöngyszeme lehetne. Hogy jelenleg ez miért nem valósul meg, annak okát csak sok helyszíni bejárás és vizsgálódás deríthette fel.

III./a. Történelmi áttekintés

A történelmi térképeket áttekintve a tér Zirc belvárosának “gyűjtő” terét, belső csomópontját, a Ciszterci Apátság előterét jelentette minden korban. Katonai felméréseken és régi térképeken növényzet nélküli zóna, ami azért is szembetűnő, mert a szomszédos “Imrekert” és Arborétum területét határozott zöld kiemeléssel jelölik. Még a II. katonai felmérésen sem szerepel rajta növényzet. A III. katonai felmérés (1872-1884) már fasorokat jelez.

A téren mindkét katonai felmérésen, és egy 1857-es térképen is domináns elem az Apátság előtti részen elhelyezkedett négy fával körülvett kútház.

Az 1805-ös évben készült térképen a tér lovasiskola ("*Reit Schul*") feliratot kapott. A későbbiekben, és a régi fényképek tanulsága szerint is vásártér volt. Ezt igazolja az 1930-as évekből datálható térkép, ahol a "Vásártér" mellett a "Rákóczi tér” felirat is megjelenik. A tér mai nevét az akkori elöljáróság kezdeményezésére II. Rákóczi Ferenc születésének 230. évfordulója kapcsán kapta 1906-ban.

A tér növényzettel való beültetése - a térképek tanúsága szerint - az 1800-as évek második felében kezdődhetett meg. Egy 1901-es képeslapon a téren határozott zöldfelület figyelhető meg, és ebben a fákkal beültetett térrészben állt a fent említett kútház.

Az 1930-as években készült földhivatali térképen a tér két részre tagolódik. Az eredeti közlekedési rend szerint megmaradt az Apátság előtti közút, de új közutat nyitottak a téren keresztül a Deák Ferenc utca irányába, Kossuth utca néven. A két közút által határolt tér - fényképek alapján - növényzettel fedett, és kerítéssel körülhatárolt volt. Az Apátság előtt csak fasor húzódott.

A 40 évvel későbbi térkép már a mai - három részre tagolt tér - állapotot tükrözi.

III./b. Alapkonfliktusok

A tér XX. századi struktúrája a három rész különböző minőségét és használati funkcióját szemlélteti.

Az Apátság előtti tér a város egyházi működésének "előtere", ma elsősorban turisztikai célterület.

A vizsgálandó térrész a "polgárváros" mozgástere, napi életének része. Analógiásan az ünnep és a hétköznap szétválását, az egyházi és polgári városalakítás különvált képét olvashatjuk le.

A két nagy rész összekapcsolását, fordulópontját szemléltető központi "mag", jelkép nélküli (vagy éppen 'Penny' azaz filléres jelképpel ellátott) hangsúlytalan elem.

III./c. Közlekedési konfliktusok

A tér összképében uralkodó a korábban említett (részletezett) közlekedési csomóponti jelleg. A buszok és a kamionok jelenléte, látványa, zaj- és por-, és füstgázszennyezése elfogadhatatlan egy történelmi múltú város esetében!!!

A helyzetet súlyosbítja, hogy a burkolatok, szegélyek sokhelyütt amortizálódtak, az útburkolati jelek (felfestések) hiánya, kopottsága bizonytalanná teszi a közlekedési szituációkat. (A kapott információk szerint ez utóbbi a közeljövőben javításra fog kerülni.)

IV. A jelenlegi állapot részletes ismertetése - további konfliktus elemek feltárása:

Konfliktuselemek vizsgálatát egységes szemlélet alapján a felismert problémák mentén taglaljuk, a komplexebb kép kialakítása érdekében.

IV./a. Térszervezési anomáliák

A tér egy régebbi terv felhasználásával, a közelmúltban történt átalakítása során épített támfalak a két nagy részre szakított területet méginkább elzárta egymástól. A magas támfalak miatt a 82-es út Apátság felőli oldaláról a Dísztérre nem lehet belátni. Ezt a térszakaszt és a hozzá kapcsolódó utakat, tereket - érthető módon - az Országzászló, mint jel, jelkép szervezi, így azonban tengelyük nem igazodik az Apátság terének tengelyéhez. Jelenleg az az út túloldalán a használaton kívüli közwc leromlott épületét célozza meg.

A Dísz tér melletti rámpák látszóbeton pengefalai, és a téren lévő épített kőtámfalak az Országzászlót és Trianoni emlékművet látványban "derékban kettévágják". A központi szerepet betöltő emlékmű így nem tud a tér méltó szervező elemévé válni.

A Széchenyi utcából elinduló lépcső és rámpasor erős közlekedési sávot indukál, tengelyeket jelöl ki, amelyek a tér felső részén nincsenek lezárva, vagy aktív közlekedési irányként a parkon végigvezetve.

A Reguly szobor mellett lévő épített kapu erős tengelyt indít a játszóterek irányába, ugyanakkor a fő gyalogos közlekedés nem ebben a tengelyben zajlik. A Széchenyi utca felé haladók a kijelölt burkolt felületen haladva az Országzászló emlékmű hátába, egy medencével, támfallal lezárt térre érkeznek, és nem egyértelmű a továbbhaladás fő iránya. A hat becsatlakozó gyalogút kapcsolat miatt ez a térrész teljes közlekedési gócpontként működik, nehezen tölti be a Pihenőtér funkciót, a pihenési lehetőség a tér szélére szorul.

A Liget presszó mögötti kavicsos út indokolatlan bejárást engedélyez, aminek egyértelmű következménye a Dísztér felé vezető rézsűk kitaposása.

A Dísz térre fenntartási céllal gépjárművel behajtani a Diákfórum felől lehet, a levezető rámpán keresztül. A leszűkülő burkolat azonban itt keskeny, nem teszi lehetővé a szükséges ráfordulást, így a járművek ráhajtanak a zöldfelületre. Rendezvények előkészítése során ez különösen nagy probléma.

Gépkocsi behajtás a Pihenő térre a Penny üzlet felől is lehetséges, de trafószekrény megközelítésén kívül itt más miatt nem indokolt.

A park mellett elhelyezkedő általános iskola diákjai napi szinten használják a parkban kialakított sportpályát és a játszófelületeket. Az iskola felőli átjárás a park lekerítését célzó 25-30 cm magas (!) kőkerítés átugrálásával történik. Nincs szerves, aktív kapcsolat az iskola belső parkja és a tér között. A gyerekek kitapossák a növényeket. Az épített alacsony kőkerítés megléte itt indokolatlan. Ugyanez az átközlekedés igaz az iskolai tanítás befejezésével a buszhoz közlekedő gyerekek és szülők esetében. Általában a legrövidebb úton keresztben átvágnak a parkon.

Iskolai rendezvények esetén egyre gyakrabban használják a Diákpavilont.

A játszótér kialakításának egyik irányadó alapszempontja lenne annak átjárástól való mentesültsége, azaz célterületként kellene működnie. Az iskola közelsége, és a Diákpavilon irányába történő közlekedés ezt a térszakaszt átjáró zónává degradálja. A játszó felület két területre való szakítása a lehelyezhető játszószerek számát csökkenti. A játszószerek egyszerű funkciójúak, így a gyerekek mozgásigényét egycélúan elégítik ki. A játszótér eszközhasználóinak "célcsoportja" nem egyértelmű. Látszólag elsősorban óvodás korúakra tervezett, viszont az aktív használók az általános iskolások. Ilyen szempontból a játszótér eszközállománya átgondolandó.

A távolsági busszal közlekedők - átszállás esetén - a két járat közti időt a parkban töltik el. Ehhez elsősorban a buszállomáshoz legközelebb eső területeket használják, így legterheltebb a Liget presszó környéke, a Dísztér és kisebb mértékben a Pihenő tér. A két térrész megközelítése az épített burkolt felületek és lépcsők ellenére a rézsűs zöldfelületen zajlik, kitaposva a növényeket. A Dísz tér funkciója szándékok szerint elsősorban reprezentatív tér ünnepi alkalmakra, nem pedig a várakozás, így kialakítása nem kedvez az ilyen irányú használatnak. Sem árnyékot, sem szél vagy eső elleni védett helyet nem biztosít.

Alapvető hiányossága a tér buszforgalommal terhelt alsó részének, hogy egytelen kicsi fedett buszváró ad menedéket, amely rossz időben nem elég a várakozók számára. A buszmegállóban lévő épület (Liget presszó) hosszabbtávú várakozásra alkalmatlan, kisebb fogyasztóhelyeket tartalmaz, magánkézben lévő építmény.

IV./b. Burkolatok és épített elemek

Az épített, magas támfalak térhatároló, térelvágó hátrányai ismertek. Ezen túlmenően a parkot körbeszegélyező kőkerítés megléte nem mindenhol indokolt. Néhol túlzottan magas, máshol - az áttaposások meggátlása szempontjából - túl alacsony. A tervezői szándékok érthetőek, de véleményünk szerint nem került következetes módon végigvezetve a gondolat.

Az átalakított téren alkalmazott beton térkő minősége és a közé lerakott kiskockakő osztások kivitelezése méltatlan Zirchez, mely problémátt a gyors amortizáció fokoz.

A Pihenő tér burkolata símított beton felület, kiskockakő osztásokkal. Ennek minősége nem méltó a tér rekreációs szerepéhez.

A Reguly szobor felől a Pihenő térbe vezető, zöldfelületet feltáró keskeny kavicsszóna fémszegélye - a fenntartás szempontjából - nem szerencsés, ugyanakkor a szabálytalan utak létesítése esetén egyszerű és szép megoldás. Az ittlévő, fa körüli egyedi körpad alatti burkolást, a kitaposások elkerülése érdekében betonelemekkel oldották meg, ez jelenleg használható, a padot az emberek szeretik. A burkolás nívója azonban a jószándék elismerése mellett sem nevezhető nagyvonalúnak. Időnként a hajléktalanok a körpadot és környékét nem rendeltetésének megfelelően használják...

A téren kialakított világítási rendszer kábeleit az elmúlt időszakban a felmerülő igényekhez igazították, így jelenleg csupán a rendezvényekkel kapcsolatos közműkiállásokkal kapcsolatban jelentkezik hiány.

A sportpálya mellé új elektromos szekrényt telepítettek, mely a felmerülő elektromos igényeket kiszolgálja, de a környezetének kialakítása nem biztonságos, mert a gyerekek sokszor a trafóház tetejét leülőfelületként használják.

A zöldségbolt mögötti trafó külső megjelenésében teljesen leromlott állapotú, felújításra szorul. Tudomásunk szerint az e.On ennek kisebbre lecserélését tervezi.

A Diákfórum pavilonja, pergolája és padjai, valamint a téren létesült egyéb faszerkezetek nagyon gyorsan amortizálódtak, a padok rései szemetesednek, fenntartásuk külön problémát jelent.

IV./c. Szobrok elhelyezkedésével kapcsolatos anomáliák:

1. Reguly Antal mellszobra - Bányai Ödön alkotása, 1943.

A Reguly szobor a tér átalakítása során orábbi helyéről a 82. számú főút mellől kiemelt(ebb), méltó(bb) pozícióba került, de meglátásunk szerint inkább a közeli Reguly múzeumhoz tartozik, mégis egy közút választja el a két objektumot egymástól.

2. Országzászló és Trianoni emlékmű

1937-ben Zirc társadalmi egyesületei és lakossága állította, Zirc történelmi hagyomáinak jelképe.

Az Országzászló központi pozíciója a tér átalakítása során megmaradt ugyan, de a növényzet nélküli környezet, a sok épített támfal drasztikusan csökkenti az emlékmű méltóságát.

3. Kék túra emlékoszlop (Cholnoky Jenő emlékoszlop)

1988. július 4-én Magyar Természetbarát Szövetség állította az Országos Kéktúra mozgalom 50 éves jubileuma alkalmából.

A tér mellett halad el a kék túra útvonal (a Deák Ferenc utcán érkezik, és az Alkotmány utcán halad tovább), melynek emlékoszlopa nem az útvonalon, hanem a tér egy eldugott részén, méltatlan pozicióban, a közwc. mellett található.

4. "0" km kőoszlop

1938-ban készült, Szemmelveisz Ferenc kőfaragó munkája a Magyar Kirándulók Országos Szövetsége gondozza. Innen indulnak Bakony turistaútjai.

A tér áttervezése kapcsán új helyre “vándorolt” “0" km kő pozíciója cserjeállományban, szűk rámpafeljáró mellett nem teszi lehetővé a környezetében való gyülekezést.

5. Rákóczi mellszobor

2006-ban került felavatásra, közadakozásból és a Zirci Országzászló Alapítvány támogatásából. A Rákóczi szövetség zirci tagozata állíttattta, Domonkos Béla alkotása.

A Rákóczi szobor az egész terület domináns elemeként, a teret egybefoglaló, meghatározó műalkotásként kellene, hogy megjelenjen. Mérete sajnos ezt nem teszi lehetővé, így azt mondhatjuk, hogy a szobor a karakteréhez méltó, nyugodt környezetben áll. A mellette elhaladó út ugyanakkor magát az alkotást mintegy “mellékvágányra” helyezi, így az nem tud a Dísztér aktív részévé válni.

6. A tér nyugati szélén halad át a Mária útvonal, melynek ismertető táblája a tér Széchenyi utcai oldalán van, így azt nem érinti az útvonal.

IV./d. Zöldfelületi elemzés

A Zirci Polgármesteri Hivatal Városüzemetetési Osztálya kollégáinak tájékoztatása alapján és személyes terepbejárásaink konklúziójaként az alábbiakat állapítjuk meg.

A vizsgált térrész és a tér 82-es úttal elválasztott része (Apátság előtti területe) a közút, a Dísz tér megemelése, és a kialakított térelválasztó pengefalak, támfalak miatt nem tud egységes zöldfelületként működni.

A terület hangulatát alapvetően meghatározzák a zöldfelületi elemek, elsősorban az idős fák. Ezek hiánya nagyon nagy hátránya a központi rendezvénytérnek, ezek megléte nagyon nagy előnye a Rákóczi szobor környezetének.

A tér használata nagyon intenzív, napi használata mellett egyre több rendezvényt tartanak a területen. Használatában többféle funkció keveredik, iskolai akcióterület és átközlekedő felület, buszra várók közlekedési és várakozófelülete, délutáni pihenőfelület kisgyermekeseknek és kamaszoknak, hajléktalan „lakás” jóidőben, találkozóhely kirándulók számára, ünnepi tér koszorúzások alkalmával. Ennek megfelelően zöldfelülete is igen terhelt. Amellett, hogy a Dísztérnek reprezentációs funkciót is el kell látnia magas díszértékű növények alkalmazásával, rekreációs zónával is rendelkeznie kell, mindezt nagy tűrőképességű, átlátható növények telepítésével.

A különböző funkciójú területek zöldfelülete a következőként jellemezhető:

A Dísztér növényzetének kipusztulása a teret sivárrá teszi. Az Országzászló melletti, kétoldalt elhelyezkedő, jelenleg szobor nélküli helyeket - jobb hijján - növényekkel ültették be.

A Pihenő tér szintén hiányos beültetésű, bár a kipusztult fák helyére kettő újraültetése megtörtént. A tér több fát, ligetesebb kialakítást kíván.

A Liget presszó mögötti terület hajléktalanok búvóhelye, az itt lévő idős fűzfa a legkedvesebb “lakás”. Ezen a részen tartózkodnak a buszmegállókból elhúzódó dohányosok is.

A Pihenő tér és Penny üzlet közé eső zöldfelület nyugodt belső zóna, új és megújított fákkal, belső feltártság nélkül. Talán ez épségének oka is.

A sport és játszótér körüli beültetés - a kitaposások kivételével - jól beállt, jó színvonalú.

A játszótérhez közvetlenül kapcsolódó gyepes zöldfelület nem ad elég árnyékot.

A Diákpavilon környezetéből hiányzik a pergolára futtatott növényzet. Ennek egyik akadálya a hogy a pergola környezete jórészt burkolt.

A Rákóczi szobor környéke nagyon kellemes hangulatú, vonzó, nagy fákkal árnyékolt pihenőfelület.

A jelenleg megmaradt, meglévő fásszárú növényállomány állaga egyelőre megfelelőnek mondható. Az elmúlt évek megújító munkáinak köszönhetően az idős fák megszabadultak a fagyöngyöktől, láthatólag hajtanak. Azok az idős fák, melyek a tér átalakítása miatt kipusztultak kivágásra kerültek. A járdából kivágott fákat nem pótolják, hanem a burkolatot egészítik ki.

A tér az átalakítás előtt egy idős fákkal árnyékolt zöld park volt. Jelenleg a fák kipusztulása miatt nagyon kevés az árnyék, a Dísztér nagyon meleg. Egyetlen árnyékos terület maradt, a Rákóczi szobor környékéhez kapcsolódó zöldfelület.

A Dísztér fáinak pótlására több kísérlet volt már, sajnos azonban a fák megeredése nagyon rossz. Ennek okát folyamatos, módszeres vizsgálat derítheti ki. Egyik okként a betonfelület alatti területen a termőföld nagyon erős tömörítése, és a rossz minőségű, építési törmelékkel terhelt talaj tüntethető fel. A másik - talán fontosabb - ok, hogy a megépült betonfelület a támfalak alapjaival együtt feltorlasztja a tér alatt fakadó vizeket, és a favermek gyakorlatilag vízben állnak. A gyökérzet vízben fulladozik, a korona perzselő melegben szárad.

Elmondások alapján a téren több forrás fakad, amelyeket levéltári kutatómunka alapján nem sikerült megtalálni, és befoglalni. Mindezen források felidézésére épült a Király"kút", amiben ma keringtetett, ivásra alkalmatlan víz folyik. Valószínűsíthető, hogy a források ma is „dolgoznak”, és követhetetlen módon a tér alatt elfolynak.

A tér gyepes felületein és út mentén ültetett fái szépen fejlődnek. A tér határolására ültetett színes, alacsony cserjesávok példaértékűek. Kifejezett ültetési szándék volt a hazai cserje-, és évelőfajok alkalmazása, illetve az átláthatóság érdekében alacsony növények ültetése. Felmerült - mint fejlesztési irány - a több szín és intenzívebb évelők alkalmazása.

A zöldfelület szélén ültetett fák, illetve a megfiatalodó koros fák idővel megfelelő zöld zónát biztosítanak a tér körül. A teret határoló útfelületek túloldalán a faállomány hiányos. A bevásárlóforgalommal terhelt térrészen a zöldfelületben kitaposások vannak, néhol nagy burkolt felületek találhatóak zöldfelületi elemek nélkül.

A növényzet fenntarásában a kitaposások miatti cserjepótlások egyes helyeken állandó problémát jelentenek, pl. a Dísztér és az autóbusz állomás között.

A kialakított pengefalak beültetésére több kísérlet is történt, nagy növekedési intenzitású vadszőlő telepítésével, de sajnos a megeredt töveket valami okból a használók mindig kitépik. Az itt kialakított, növényültetésre alkalmas felületek túl kicsik, a két betonfelület között nem biztosítanak megfelelő életteret a növények számára.

A Dísztére és a Pihenő térre fák ültetése a fennt említett vizesedés miatt a mélyebb szintű problémakezelés után lehetséges. Ugyanez igaz a Pihenő tér cserjefelületben lévő tiszafáira is, amelyek szintén vizesedés miatt pusztultak ki. A burkolatban kipusztult fák azonos helyére valószínűleg nem ültethető újra fa a talajszint alatt lévő gyökérzet miatt, ezért új fák telepítése estén új telepítési helyben kell gondolkodni.

V. Korábbi tervek áttekintése

A tanulmányterv készítése során igyekeztünk a térre vonatkozó korábbi tervezési elképzeléseket összegyűjteni, és ezek alapján megérteni a tervezői szándékokat, valamint a kialakult állapotot.

A Rákóczi tér átalakítására *2003-ban készült környezetrendezési terv* (Veszprémi Építész Műhely), amely a tér felső részére és az Apátság előtti térrészre is javasol építészeti, kertépítészeti megoldásokat. Az Apátság előtti térrész koncepciója gépkocsi behajtással és parkolással számol. A most vizsgált területrészre különböző használati elemek elhelyezésével, teraszosítással, vizszintes felületek kialakításával a térnek belső használati funkciót adtak. A terv a két térrész összekapcsolásával is foglalkozik.

A tér növényállományáról *2008-ban készült fafelmérési terv* részletes adatokkal szolgál. Ebben szép, beállt növényállományú, idős fákkal borított zöldfelület rajzolódik ki. Ugyanakkor a növényállomány egy része egészségügyi okok miatt kivágásra “előjegyzett”, vagyis a növényállomány felújításra szorult, amit a 2003-as építészeti tervek figyelembevételével, a fafelmérést végző szakemberek alapos pontossággal, ütemezések elkészítésével irányoztak elő (Veszprémi Tájépítész Műhely). Ennek eredménye hogy ma sok idős fa megújításra került, és sok fiatal fa került elültetésre. A tér faállománya - a burkolt részekben lévő fák kivételével - stabil.

2011-ben a tér építészeti kialakításának terveit – a 2003-as koncepció alapján - részletesen kidolgozták, majd a tér részben átépítésre került. A kivitelezés és az áttekintett tervek között nem mindenhol van átfedés. Bizonyos részek nem vagy csak részben valósultak meg, és ez a tér mai használatában bizonyos helyeken konfliktusforrás.

A környezetrendezési terv a parkot - a rendelkezésünkre álló tervekből megítélve - alapvetően körülkerített zöldfelületként értelmezi, ezért az egész tér magasabb-alacsonyabb kerítéssel körbehatárolt, és zárható kapukon át közelíthető meg. A körülkerítés nem valósult meg teljeskörűen, egyes helyeken csak annak nyomvonala, a kapuknál a kerítés komlett fala és fém kerítéseleme épült meg, bizonyos részeken a teljes kerítés hiányzik. Így a koncepció ezen része nem érvényesül, a megépült kapuk nem értelmezhetők, a túl alacsony kerítésrészeket átlépik, kitaposva a növényfelületeket.

A térre készült *2013-as növénykiültetési terv* a hiányzó kerítésrészeken alacsony cserjeültetést irányzott elő, amely sikeresen megvalósult. Az ültetéssel a tér körülhatárolása optikailag megvalósult.

A körbekerítés mellett a teraszok kialakítása jelentett a tér átalakításában alapvető koncepciós elgondolást. Ennek oka az lehetett, hogy a konstans módon lejtő területre rendezvényteret, sportpályát, játszóteret nem, vagy alig lehet volna létesíteni. A teraszok kialakítása támfalak építését jelentette, ezek egy része azonban nem valósult meg. A Dísztér északkeleti oldalán a tervek szerint támfallal körülhatárolt, a Dísztérrel egyszintben lévő viszintes felület került volna kialakításra, az itt elhelyezett padoknak megfelelő hátteret adva. Ennek elmaradása azt eredményezte, hogy a padok rézsű tetején állva, bizonytalan helyzetű ülőfelületet adnak, a buszmegállóba igyekvők a padok közt folyamatosan kitapossák a zöldfelületet. Ma éppen ez a zug a hajléktalanok egyik tartózkodási helye. A tervezett támfal megépítése esetén az említett használati problémák valószínűleg nem jelentkeztek volna. Ugyanakkor ez a - meg nem épült - támfal a régi buszpályaudvari épületre nagyon rászorította volna a teret.

A Pihenő tér Penny üzlet felé vezető oldala szintén támfallal határolt viszintes terület lett volna, ahol a trafó épülete egy szervízépületbe beépítve eltakarásra került volna. Az itt történő kereszt irányú átjárást a terveken szintén a támfalak akadályozták volna meg. A szervízépület és a tervezett kávézó megépítése teljesen elmaradt.

A Rákóczi szobor környezetében lévő enyhén lejtős zöldfelület tervek szerint alacsony támfalakkal szintén viszintes felületekre lett volna osztva, és a szobor a Diákpavilon és Dísztér felől egyaránt megközelíthetően kis térben állna. A különböző szintek között belső, terepen közlekedő kerti út vezetett volna. A tervek itt nem valósultak meg, a szobor maradt a régi környezetében - külső szemlélő számára érthetlen módon - egy kerti út mellett meghúzódva. Mégis azt kell mondanunk, ez a kialakult tér legbékésebb, legharmonikusabb, idős fákkal borított legnyugalmasabb része.

A rendelkezésünkre bocsátott közlekedési tervek több koncepcionális elképzelést vázoltak a "körforgalmi zóna" megoldására, de egyik sem valósult meg.

Az Alkotmány utca torkolatának 3 forgalmi sávra osztályozás tervezési feladatunkba illesztett.

VI. Konfliktusok összegzése:

Térszervezések, térelemek konfliktusai:
1. magas támfalak, melyek az Apátság irányából tekintve kettészelik a teret
2. két térrész (vizsgált és Apátság előtti) összekapcsolódásának hiánya
3. befejezetlen Országzászló emlékmű, kétoldali elkészült, üres posztamens-helyek
4. bizonytalan helyzetű Rákóczi szobor
5. Cholnoky emlékmű méltatlan helyen
6. trafó épülete domináns helyen
7. beton pengefalak a Dísztér rámpái mellett
8. terepszintkülönbséggel nem mindig magyarázható támfalak

Kertépítészeti hiányok:
1. Reguly szobor környezetének túlzott burkolása
2. fák kipusztulása a Dísztéren
3. kevés virágos felület
4. kevés árnyék a játszótéren

Használati konfliktusok:
1. növényzet kitaposások az átközlekedések miatt
2. hajléktalanok jelenléte
3. burkolt területek túlzott felmelegedése, árnyék hiánya
4. játszótér kisgyerekes használata, kontra iskolás korúak általi használat
5. szobrok és információs táblák nem megfelelő elhelyezése

Feltáratlan problémák
1. fák kipusztulása a burkolt felületen
2. források megléte, kiszabadítása, közkincsé tétele (Zirc a források városa lehetne)
3. a tér közlekedési csomópontként való működésének csökkentése

VII. A tervezett állapot részletes ismertetése - tervezési alapelvek és szempontok, javasolt megoldások:

VII./a. Tervezési szempontok

Tervezési kiindulási alapszempontunk, hogy a Rákóczi tér az egész, épületekkel határolt belső központi teret jelenti, ezért részeinek külön - mozaikszerű - tervezését nem tartjuk célravezetőnek. Az egység elveit figyelembevéve a tanulmányunkat a teljes területre kiterjesztettük. Ennek - és az egyeztetések eredményének - következtében a korábbi tanulmánytervünkben szereplő Apátság előtti térrész kialakítását is másként javasoljuk.

Az alapkonfliktusban megfogalmazott három részre szakadást a jelenlegi realitások alapján nem lehet megszüntetni. A részek teljes különbözőségét, egymástól való elszigeteltségét azonban enyhíteni lehet.

Ennek első lépése, hogy a Zirc közepére érkezők, a város “fordulópontján” olyan központi, Zirc "arcát" személtető színvonalas képzőművészeti alkotással találkozzanak, amely egy képben képes Zirc gondolkodásmódját, méltó múltját és elképzelt jövőjét szemléltetni. Ez a tér közepén álló “mag” szerepe és szervezési erejének felelőssége.

Az Apátság előtti tér és a szűkebb értelembe vett Rákóczi tér egybekapcsolását - a jelen körülmények között - azonos burkolati elemek, utcabútorok, térelemek, lámpák, kiültetési karakterek következetes alkalmazásával lehet elérni. Az alkalmazott anyagok színvonalának szinkronizációjáról van szó. Ez nem jelenti feltétlenül az archaizálást, a múlt egész térre történő kiterjesztését, inkább a mai - 2016-os - térhasználati igények korszerű, az Apátsághoz is illő térépítészeti elemeinek egész területen való végigvezetését. Ahogy minden időben a település a maga korára alakította központi tereit, úgy most is ez a feladat: a múlt maximális tisztelete és figyelembe vétele mellett a mai - és a jövőbeni - lakosság igényeinek kielégítésével használható, szerethető, egységes teret kialakítani.

VII./ b. Közlekedés

Mivel az alapvető beidegződések, megszokások átalakítása lassú folyamat, ezért a közlekedési egyeztetésen tapasztaltakkal jelen esetben nem kívánunk szembemenni, és erőszakos megoldásokkal operálni.

Tudomásul kell venni, hogy a tér a közlekedési helyzet miatt egyelőre nem tud egységessé válni, mert "*ennek még nem jött el az ideje*".

A tanulmánytervben szerepeltetett közlekedési "megoldások" a jelenlegi állapotok a körülményekhez mérten lehetséges "humanizálásában", azaz a közlekedési rendszerek egyértelműsítésében merülnek ki.

VII./c. Tértervezés - építészet és kertépítészet

A térre vonatkozó javaslatainkat, az építészeti és kertépítészeti szempontokat és megoldásokat egységes tértervezési koncepcióként egyben tárgyaljuk.

A kialakított tér nagyon sok olyan épített kötöttséget tartalmaz, amelyeket adottságként kezeltünk, és amelyek a számunkra kijelölt tervezési részterület igazodási szempontait meghatározzák.

Konkrét adottságnak tekintettük a tér használóinak közlekedési irányait, és az előzetes tervekben szereplő térhasználati karaktereket is.

A jelenlegi térkialakítás egyik legfontosabb hiánya a burkolt térből, és annak széléből a talajvizesedés miatt kipusztult növények hangulat- és klímameghatározó karaktere. Zirc, és a vizsgált terület a bakonyi források fővárosa, ezért nagyon fontos lenne ezeknek a forrásoknak városon belüli megjelenítése nem csupán szoborral jelzett minőségben, hanem az élő forrásvizeket valóban fogyaszthatóvá téve. A Rákóczi tér valószínűsíthető forrásait, mozgó föld alatti vízereit vízügyi, geobiológiaia mérésekkel fel kell deríteni, ha lehetséges az iható minőségűeket felszínre hozni, a vizesedést okozókat szükség szerint kezelni. Enélkül a tér egyes részein továbbra sem biztonságos a növényültetés, bárminemű növénytelepítési terv kudarcba fulladhat.

Általános koncepciós javaslatok:

1. Egyediség megjelenítése

Mint előző tanulmányunkban is említettük, Zirc alapkaraktere a “Bakonyban lévő város”. Ezt központi terében is képviselheti a téren alkalmazott egyedi elemekkel (csak itt használatos burkolat felületek, egész városon végigvonuló egyedi utcabútorok, lámpák és ezek kombinációja), Bakonyra utaló terméskövek elhelyezésével, speciális növényekkel (Arborétumra utalva), forrásvizes ivókutakkal, azonnal felismerhetővé téve: “*Ez Zirc!*”.

2. Szobrok helyére tétele

A konfliktusok elemzése során külön figyelmet fordítottunk a téren található szobrok és táblák jelenlegi helyének. A szobrok elhelyezkedése téralakítás szemponjából alapvetően meghatározó, ezért fontos, hogy tészervező elemként melyik hol helyezkedik el.

Az Országzászló emlékmű elhelyezkedése az egész tér szervező középpontja, történelmileg is mindig ezen a helyen állt. Pozíciója így adott.

A Rákóczi szobor elhelyezése a szobor karakteréhez méltó, így inkább a környezet szoborhoz alakítását javasoljuk, annak helyben maradása mellett.

A “0" km emlékmű már a tér átalakítása miatt is vándorolt, de új helyén - miután cserjékkel körülvett, rámpák melletti zónában van - nem ad lehetőséget és helyet hogy a kirándulók gyülekezési kiindulópontja lehessen. Ezért javasoljuk, hogy a rámpák tengelyének lezárásaként a Pihenő tér közlekedési zónájába kerüljön. Itt kellő tér áll rendelkezésre a gyülekezésre.

A “kék túra “ emlékoszlop a wc. előtti méltatlan pozícióból kerüljön át, mint egy határkő, a kék túra útvonal fordulópontjához, a Deák utca térre érkező sarkára.

A Reguly szobor a túlzott burkolt felületből a nevéről elnevezett múzeum udvarában kapjon helyet. A régi helyén lévő burkolt teret virágos, színes fogadótérré alakítanánk.

A Mária út információs táblája kerüljön át egy paddal kiegészítve a tér József Attila utcát érintő sarkára, az ott áthaladó útvonal mentén. A tábla mostani helyére a kerékpárút információs táblája kerüljön, amelyen minden a téren áthaladó útvonal, és annak jelei szerepelhetnek.

3. Színek a parkban

A város központi tere jelenleg “színtelen”. Nincsenek karakteres növényfelületek, virágok, színükkel díszítő fák. A kiültetett új cserjefelület nagyon érzékenyen, természetes színvilágot jelenít meg, de ezen felül a színekre - a szürke burkolatok tompító hatása miatt is - külön figyelmet célszerű fordítani. Ez lehetséges színes évelőkkel, egynyáriakkal, a játszótéren színes játszószerek, burkolatok alkalmazásával, a fák árnyékoló hatásának kialakulásáig színes napvitorlák időszakos kihelyezésével.

4. Közbiztonság

Közterek sajnos sokhelyen felmerülő problematikája a hajléktalanok megjelenése. A legfőbb vonzerők a meghúzódásra alkalmas zugok, a gyorsan amortizálódó területek és a nem megfelelően kivilágított zónák.

Tudományos felmérés igazolja, hogy megfelelő színvonalon kialakított és fenntartott zöldfterületeken a hajléktalanok megjelenése csökken, a közbiztonság nő. Minden olyan elemet meg kell szüntetni a parkban, amely lehetővé teszi a hajléktalanok bevonzását.

Ilyen megszüntetendő elemek:
-a zöldséges mellett parkba vezető kavicsos út, és az azon lévő padok
-a megbújást lehetővé tévő szomorúfűz, annak kivágásával
-a Diákpavilon támfallal lezárt belső sarka a támfal bontásával
-az amortizálódott körpad, annak felújításával

Gyorsan amortizálódó elemnek számít sajnos a lerakott olcsó, beton térkő és a látszóbeton felületű pengefalak minősége is.

Növények ültetésekor átláthatóságot kell biztosítani, csak alacsony cserjék ültethetők. Ezt az elvet a parkban már az új kiültetések kapcsán alapelvként használják.

A kivilágítottságot át kell vizsgálni, és ha szükséges, új lámpatesteket, vagy új világítási elemeket beépíteni. Lehetőség van például egy-egy fa vagy térrész derítő megvilágítására, ami nem csupán hangulati elem, hanem a park-átvilágítási koncepció része is lehet.

Alapfontosságú, hogy a területen mindig rend legyen.

Koncepcionális javaslatok:

1. Dísz tér

A Dísz tér legyen az ünnep tere, kialakítása elsősorban ennek az alapelvnek megfelelően célszerű.

Első lépésként javasoljuk az Országzászló emlékművének “kiszabadítását”, azaz az azt körülvevő magas támfalak lebontását, és csak a lépcsők pofafalainak meghagyását. Az emlékmű mellett így felszabaduló teret intenzív, színes növényekkel javasoljuk beültetni. Az emlékmű előtti kétoldali fasor belső ünnepi teret jelöl ki, leválasztva a tér két oldalán zajló közlekedési zónákat A Széchenyi utcai oldal felőli támfalat a Dísztér szintjéig bontanánk vissza, hogy a tér be- és átlátható legyen. Az Országzászló emlékművel szemben, a Dísztér lezárásaként a támfalsor egészét egybekapcsoló padsort helyeznénk el, mögötte növényültetéssel, olymódon, hogy a növényzet a Dísztér szintjéről az alsó szintre a támfalakat benőve lecsünghessen.

Ugyanilyen tömör padsor húzódna végig a tér északi oldalán, a két lépcsősor között, a rézsűn magasabb növényültetési háttérrel, az épület felé térlezáró fasorral.

A déli oldal rámpái mellett a növénytelepítésre szánt sávokat megnövelnénk, és a felső rámpát gépkocsiközlekedésre is alkalmas méretűre építenénk át.

A tér ünnepi jellegét hosszú távon az is kifejezné, hogy a gyorsan amortizálódó beton térkövet szépen öregedő, jobb minőségi, pl. terméskő burkolattal cserélnék fel.

2. Pihenő tér

A Pihenő tér alapkonflikusa a becsatlakozó utak sokasága, ami miatt nem a pihenés, hanem a közlekedés a tér legfőbb funkciója. Javaslatunk alapján a József Attila utca felől érkező közlekedési tengelyt a "Királykút" mellett lévő burkolat kiszélesítésével elfordítanánk a fő közlekedési irányok felé, egyértelműsítve a tér forgalmi irányát. A Penny felől érkező kavicsos út csatlakozási pontját a vízmedence mögé húztuk, így a tér “Liget” felőli részén közlekedésmentes szabad felületet biztosítottunk. Ez a terület lehet a pihenés helye, ahol egyedi, a teret szabálytalanul behálózó utcabútorokat javasolunk elhelyezni. Ezek között bármilyen irányban át lehet sétálni, ezeken mármilyen irányban lehet ülni, sokféle csoportot lehet alkotni, de egyénileg is le lehet pihenni. Ezt a térberendezési stílust behúznánk a “Liget” zöldfelületébe is, kiterjesztve a pihenő teret. Ez a rész átmenetet képez a burkolt tér és a tiszta zöldterület között, virágokkal, cserjékkel fellazított laza burkolatrendszerével.

A Pihenő térre behúzódik az a színes karaktert hordozó, egységes fákból álló liget, ami a zöldséges üzlettől indulva a most hajléktalanok által “lakott” területen húzódik keresztül. A fák alatt csak gyep található, a terep pedig folyamatosan, a lehető leghenyhébben lejt az épület felé.

3. Játszókert

A sportpálya és a játszótér iskolai használata miatt célszerűnek tartottuk az épített támfal iskola felé való megnyitását. Remélhetőleg az átközlekedés ezen a burkolt nyomvonalon zajlik majd. Az alacsony támfal mindkét oldalát alacsony növényekkel ültetnénk be, természetes lehatárolást képezve a térnek. A megnyitott kapu miatt a kisgyermekes játszófelületet a Diákpavilon felé célszerű húzni, a gyerekek úttestre szaladásának megnehezítése érdekében. A két játszófelület kialakítását gazdagítani és szinesíteni kellene.

Az új, megnyitott kapu folytatásaként a park átmenő főtengelyébe vezető burkolt utat jelöltünk ki, a közlekedési irányok egyértelműsítésére.

A játszóterekhez kapcsolódó gyepes területen árnyék biztosítására több fa ligetszerű telepítését javasoljuk. Egyedi elemként természetes kopású, bakonyi terméskőtömbök elhelyezését javasoljuk. Ezek mind ülőfelületekként, mind térelemekként, mind játszásra alkalmas felületekként egyaránt funkcionálnak. Ez a kertépítészeti elem a park déli részén végigvonulna. Hasonló elem lenne az Apátság előtti téren is a testvérvárosok megjelenítése kapcsán.

A sportpálya mellé padokat helyeztünk és egy ivókút létesítését is szorgalmazzuk.

4. Diákfórum

A diákfórumot a Pihenő tér felé az indokolatlanul magas támfal egy részének teljes visszabontásával, más részének alacsonyabbá tételével megnyitnánk.

Az Emlékkert felőli oldalon a burkolt felületek csökkentésével színes, virágos felületeket szeretnénk kialakítani. A pergolára felfutó növények ülettését javasoljuk, a pergola mögötti burkolt térből kialakított zöld szigetből kiindulva.

<u>*Vizsgálandó területre vonatkozó javaslatok:*</u>

1. Emlékkert

A jó adottságú terület kevés beavatkozást igényel. Alapkarakterét meg kell tartani, belső feltáró úttal nem javasoljuk megnyitni.

Mint emlékkert a nyugodt, elmélyült ünnep helye. A Rákóczi szobor környezetének kialakítása a szobor egyszerűségéhez igazodva minimális építészeti kialakítással történik . Gyephézagos terméskő sávok vezetnek a szoborhoz, annak hátterében alacsony, színes növényfelület biztosítja a lehatárolást. A szobor a kialakított tengelyen keresztül aktívan bekapcsolódik a Dísztérbe, onnan is belátható szervező elem.

2. Liget

A jelenleg feltáratlan belső zöldterületen átmenő, vízáteresztő burkolatú sétautat vezettünk végig. Ennek mentén a leülőfelületek közelében intenzív díszítőértékű cserjék, és illatos növények kiültetését terveztük. Miutás a tér jó része karakteresen építészeti szemlélettel lett kialakítva, ez a rész inkább a kötetlenebb természet zónája. Akár különleges növények is helyet kaphatnak itt, vagy a Bakony speciális - évelő és hagymás - növényeit (vagy annak kertészeti változazait) lehetne bemutatni, ismertető táblával. A már meglévő kavicsos út nyomvonalát a kitaposások figyelembevételével kissé korrigáltuk, a nyugati oldalon pedig a virágos fogadótérbe vezettük.

A Liget része a Pihenő tér zöldfelületbe húzódó átmeneti tere is, szabad leülőfelületekkel, kötetlenebb növény-, és burkolathatárok alkalmazásával.

3. Alkotmány utca és autóbusz állomás

Ezeken a térrészeken az egységesre cserélt térburkolat, és a növényállomány gazdagítása (pl. az épületek homlokzatai elé ültetett ún. lezáró fasorok létesítése) jelenthet koncepcionális előrelépést a jelenlegi helyzetből mindazon kötöttségek mellett, melyek a forgalmi rend (vagy inkább rendetlenség?) jelent.

4. Piac

Az őstermelői piac számára 3 lehetséges helyet javaslunk. Mindhárom variáció kis lépésekkel indulhat és területi, valamint infrastrukturális (pl. burkolatba süllyesztett közműpontok: mobil elektromos-, víz- és szennyvízcsatorna-csatlakozások) értelemben fejleszthető, ha arra igény mutatkozik

Az 1. és 2. változat a Rákóczi tér központi részét veszi igénybe azzal a különbséggel, hogy az 1. változatban a forgalom a tér és a József Attila utca menti parkoló mellett, azt igénybevéve zajlik, míg a 2. változat a park belsejébe engedi ezt a funkciót.

A 3. lehetséges változat a Penny mögötti üzletházak által körülzárt parkoló területe, ahol szilárd burkolaton, komfortosabb körülmények között lehet árusítani, vásárolni.

VII./d Jövőkép

A tér hosszútávú kialakításában a szétszakított terek összekapcsolása a cél. Ez a 82. számú út forgalmának csökkenésével, azaz az elkerülő szakasz megépítésével válhat valóra. A két térrész kialakítása azonban már most olyan irányú fejlesztéseket alapozhat meg, ami az eljövendő egyesítést egyszerű eszközökkel teszi lehetővé. Már most lehetséges, hogy a térrészek burkolata azonos minőséggel készül, azonos térelemek vagy azok kombinációja jelentkezik mindkét oldalon.

A téren meg kell, hogy jelenjenek a befoglalt források, melyek ivásra alkalmas vizet adnak!

Meggyőződésünk, hogy a jelenleg a 82. számú út és az I. András tér alatt fekvő értékek, a múltbéli épített örökség kincseinek megbecsülése, azaz feltárása, publikálása, majd bemutatása olyan lendületet hozhat Zircnek, amely a város egyéb akut problémáinak megoldásában is segíthet, erőt adhat, pl. a Rákóczi tér rendbetételét is lehetővé teszi.

Keszthely, 2016. február hó

Kurucz Szabolcs építész tervező	Rácz Tamásné Páldy Eszter táj- és kertépítész tervező	Tászler László közmű-mélyépítő tervező közlekedéstervező

egyesített közműhelyszínrajz

G-0 Rákóczi téri alaprajz (helyszínrajz) m=1:1000

Rákóczi tér
Deák Ferenc utca
Alkotmány utca
Köztársaság utca
Ciszterci Apátság
Széchenyi utca
Cholnoky Jenő és Kék-túra emlékoszlop
Autóbusz állomás
köz wc.
üzlet
Dísz tér
Országzászló és Trianon emlékmű
Pihenő tér
"0" km emlékmű
Rákóczi mellszobor
Reguly Antal mellszobor
diákpavilon
játszótér
játszótér
sportpálya
múzeum
iskola
vendég-látás
Üzlet
Üzem
Irodaház
Mozi
1126/14
1126/16
1126/15
1126/10
1126/12
1126/4
1125/2
1125/1
1124
1122
1046/3
1046/1
1045/3
1045/4
1043/1
1043/2
1362/1
1362/2
1909/2
216
214/2
E
16
1
2

jelenlegi állapot
J-0 Rákóczi téri alaprajz (helyszínrajz) m=1:500

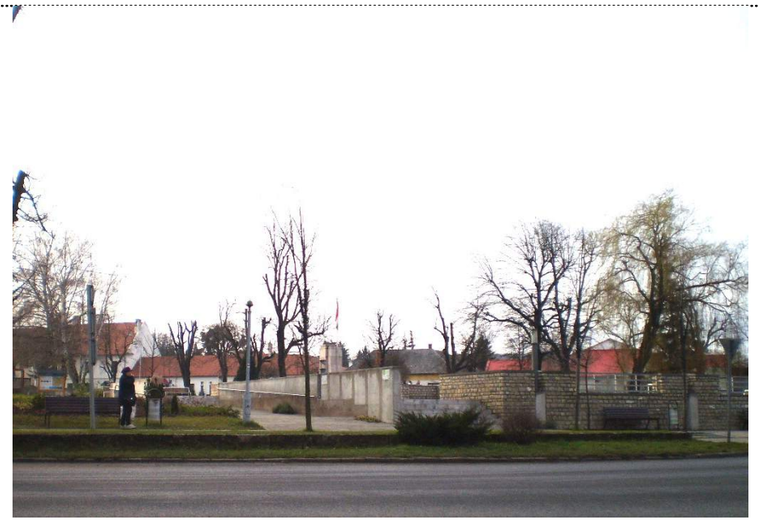
értékes fa
csonkolt, vagy beteg fa
lombos fa
konfliktus hely-zetben lévő fa
tűlevelű fa
cserjesáv, sövény
zöldfelület, gyep
öntött burkolat (aszfalt, beton)
kavics, zúzott kő burkolat, föld
elemes burkolat (beton lap, térkő)

forma

jelenlegi állapot konfliktusokkal
K-0 Rákóczi téri alaprajz (helyszínrajz) m=1:500

értékes fa
csonkolt, vagy beteg fa
lombos fa
konfliktus helyzetben lévő fa
tűlevelű fa
cserjesáv, sövény
zöldfelület, gyep
öntött burkolat (aszfalt, beton)
kavics, zúzott kő burkolat, föld
elemes burkolat (beton lap, térkő)

forma

jelenlegi állapot konfliktusokkal
K-1.1 fotódokumentáció 1.1 - térelemek, támfalak kitakaró konfliktusai

Országzászló és Trianoni emlékmű takart pozíciója

Rákóczi mellszobor és "0" km emlékmű közelsége
Rákóczi mellszobor és megközelíthetőségének hiánya

víz, és "élő" víz nélküli díszkút és elektromos szerelvények a közelben

Cholnoky Jenő és a "Kék-túra" útvonal emlékműve méltatlan pozícióban

faszerkezetek amortizációja

faszerkezetek amortizációja

növényzet pusztulásából eredő hiányok

növényzet pusztulásából eredő hiányok

növényzet pusztulásából eredő hiányok

növényzet pusztulásából eredő hiányok és beton felületek amortizációja

növényzet hiánya

növényzet hiánya

növényzet hiánya

jelenlegi állapot konfliktusokkal

K-2 fotódokumentáció 2. - hiányok és amortizáció

"kialakult" térhasználat

indokolatlan (cél nélküli) irányok

Fő tér, mint közlekedési csomópont

"kialakult" térhasználat

indokolatlan (cél nélküli) irányok

Fő tér, mint közlekedési csomópont

növényzeten történő átközlekedés

növényzeten történő átközlekedés

a trafó veszélyforrás a játszótér közelében

jelenlegi állapot konfliktusokkal

K-3 fotódokumentáció 3. - használati anomáliák

áthelyezett
Cholnoky Jenő és
Kék-túra emlékoszlop

Rákóczi tér

Deák Ferenc utca

Kossuth Lajos utca

Köztársaság utca

Autóbusz állomás

közwc.

üzlet

Liget

Dísz tér
(Ünnepi tér)

Országzászló és
Trianon emlékmű

Pihenő tér

áthelyezett
"0" km emlékmű

Rákóczi
mellszobor

Emlékkert

áthelyezett
Reguly Antal
mellszobor

"kisgyerekes"
játszótér

általános iskolás
játszótér

Játszókert

sportpálya

diákpavilon

Ciszterci
Apátság

vendég-
látás

Széchenyi utca

múzeum

iskola

Üzlet

Üzem

Irodaház

Mozi

1126/16
1126/15
1126/14
1126/12
1126/4
1126/10
1125/2
1125/1
1124
1122
1045/4
1045/3
1046/3
1046/1
1909/2
216
214/2

megmaradó lombos fa
megmaradó tűlevelű fa
tervezett fa
tervezett virágos fa
cserjesáv, sövény
zöldfelület, gyep
öntött burkolat (aszfalt)
virágágyás
elemes burkolat
kiemelt minőségű, kiselemes burkolat

tervezett állapot

T-0 Rákóczi téri alaprajz (helyszínrajz) m=1:500

térfalképző szerepű fasor
országos "Kék-túra" útvonal
nagyméretű kerek kőlap a burkolatban
a 82. számú főút nyomvonal változtatása az Apátság középkori maradványai föld alatti épületrészeinek feltárása, bemutatása
Deák Ferenc utca
Rákóczi tér
áthelyzett Cholnoky Jenő és Kék-túra emlékoszlop
új fasor
szélesített átközlekedés
kisebbre kiváltott trafó (e.On beruházásában)
Üzlet
Autóbusz állomás
köz wc.
szélesített tér-utca kapcsolat
Köztársaság utca
alacsony növényzet - keretezés
obelisk, térszervező jelkép
széles előtér - teresedés időszakos vásár kitelepülés lehetősége
egyértelműsített közlekedési rendszer
egyházi és világi ünnepek megtisztelésére, gazdagítására szolgáló tűzgyújtási lehetőségre kialakított hely
oszlopos térhatároló fák
átközlekedést akadályozó pádsor
visszabontott támfalak támfalról lecsüngő növények
Dísz tér (Ünnepi tér)
Országzászló és Trianon emlékmű
Pihenő tér
Liget
virágos fa liget
visszabontott támfalak "kiszabadított" emlékmű
térfal"bővítés" hézagos burkolattal szabad térburkolás
a térhasználatnak megfelelő új, kavicsolt közlekedési utak
új fasor
áthelyzett Reguly Antal mellszobor
1125/1
Ciszterci Apátság
az Apátság udvarán lévő burkolati rendszer folytatása közterületen
köbél, fémből, fából épített kúthász "mozgó" elő ivóvízzel pl. a Bakonyi forrás(ok)ból
Rákóczi mellszobor
gyertyagyújtási lehetőség az Apátsághoz kapcsolódóan egyházi vonatkozású szobor lehetséges helye
vendéglátóhelyek kitelepülése
vendég-látás
E
nagyméretű kerek kőlap a burkolatban
irány"fordító" jel
kerékpárút vége
szélesített tér-utca kapcsolat
Széchenyi utca
1,80 m széles
iskola
1046/3
1046/1
214/2
216
1909/2
1126/16
1126/15
1126/14
1126/12
1126/4
1126/10
1125/2
Üzem
1124
1122
Irodaház
múzeum
Mozi
Mária zarándokút
Mária zarándokút táblája áthelyezve
"élő" víz (forrásból)
elbontott támfal
gyalogút, új átközlekedési lehetőség
természetes kopású "Bakonyi tömbkövek
közlekedési út nyitás a tér felé
domborzat átépítése
elbontott támfalszakasz
közlekedési irányok figyelembevételével átépített térszakasz
gyalogos átvezetés a gépkocsiforgalommal szembeni elsőbbség jelölése a burkolat színével
kerékpárút átvezetése a parkolón
kerékpártárolási lehetőséggel, ivókúttal, információs ponttal
kerékpárút - kerékpárral szembeni indulási-érkezési (folytatási) irány
csatlakozás az Ördögárok Kardosrét felőli bejövő kerékpárútjához
Győr-Balaton regionális kerékpárút
kirándulóki kiindulási gyülekezőhelye
áthelyzett "0" km emlékmű
"Emlékkert
Játszókert
általános iskolás játszótér
"kisgyerekes" játszótér
sportpálya
diákpavilon
ivókút
infenzív virágfelület
Bakonyi tömbkövek
új padok
trafó felett pergola
támfal kétoldali beültetése
pergola beültetése
gyalogút, új átközlekedési lehetőség
járdafelület javára csökkentett szélességű gyalogút
új fasor

megmaradó lombos fa
megmaradó tülevelű fa
tervezett fa
tervezett virágos fa
cserjesáv, sövény
zöldfelület, gyep
öntött burkolat (aszfalt)
virágágyás
elemes burkolat
kiemelt minőségű, kiselemes burkolat

tervezett állapot szöveges magyarázatokkal
TM-0 Rákóczi téri alaprajz (helyszínrajz) m=1:500

tervezett állapot

P-1 Piac telepítési helyszínrajza - 1. változat m=1:750

megmaradó lombos fa
megmaradó tűlevelű fa
tervezett fa
tervezett virágos fa
cserjesáv, sövény
zöldfelület, gyep
öntött burkolat (aszfalt)
virágágyás
elemes burkolat
kiemelt minőségű, kiselemes burkolat

tervezett állapot

P-2 Piac telepítési helyszínrajza - 2. változat m=1:750

megmaradó lombos fa
megmaradó tűlevelű fa
tervezett fa
tervezett virágos fa
cserjesáv, sövény
zöldfelület, gyep
öntött burkolat (aszfalt)
virágágyás
elemes burkolat
kiemelt minőségű, kiselemes burkolat

piac a parkoló területén
(pl. a középső parkolózónában)

áthelyzett
Cholnoky Jenő és
Kék-túra emlékoszlop

Rákóczi tér

Deák Ferenc utca

Kossuth Lajos utca

Köztársaság utca

Autóbusz állomás

közi wc.

üzlet

Liget

Dísz tér
(Ünnepi tér)

Országzászló és
Trianon emlékmű

Pihenő tér

áthelyzett
"0" km emlékmű

Rákóczi
mellszobor

Emlékkert

"kisgyerekes"
játszótér

általános iskolás
játszótér

Játszókert

sportpálya

diákpavilon

áthelyzett
Reguly Antal
mellszobor

múzeum

iskola

Ciszterci
Apátság

vendég-
látás

Üzlet

Üzem

irodaház

Mozi

1141
1140
1137
1131
1130
1126/16
1126/15
1126/10
1126/12
1126/4
1125/2
1125/1
1124
1122
1045/4
1046/3
1909/2
216

tervezett állapot

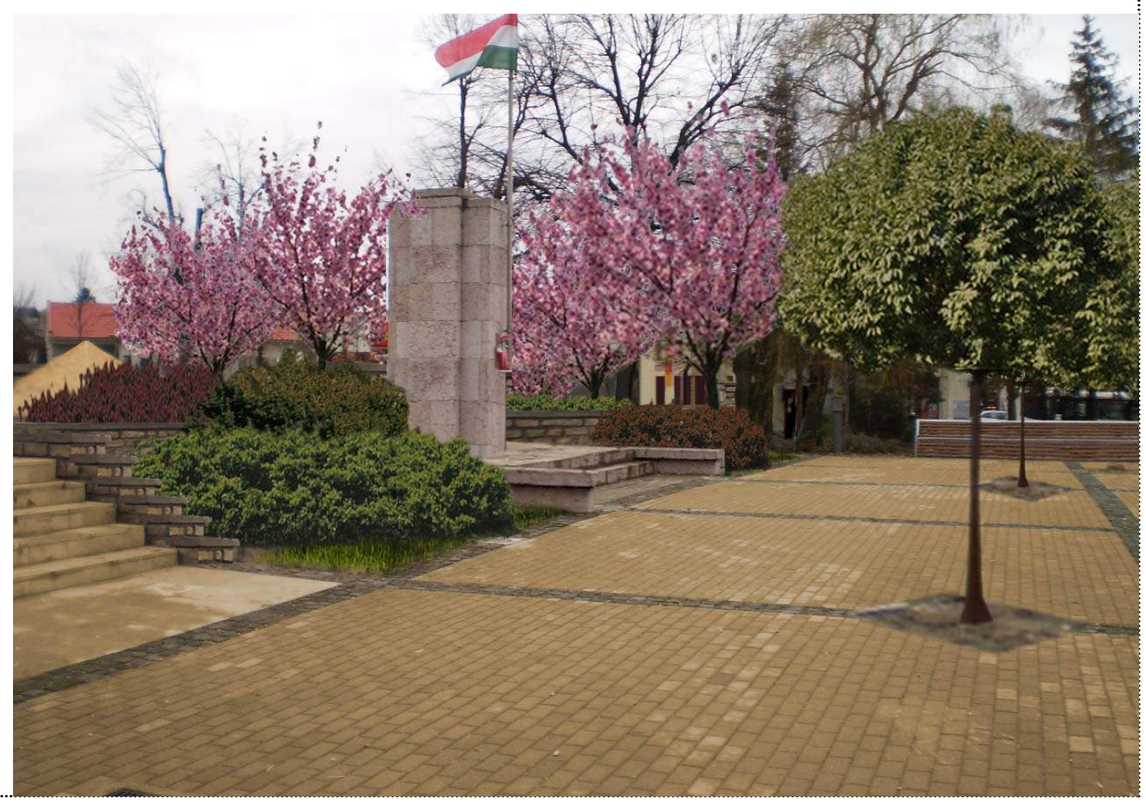
P-3 Piac telepítési helyszínrajza - 3. változat m=1:750

megmaradó lombos fa
megmaradó tűlevelű fa
tervezett fa
tervezett virágos fa
cserjesáv, sövény
zöldfelület, gyep
öntött burkolat (aszfalt)
virágágyás
elemes burkolat
kiemelt minőségű, kiselemes burkolat

tervezett állapot

L-1 látványtervek 1.

tervezett állapot

L-2 látványtervek 2.

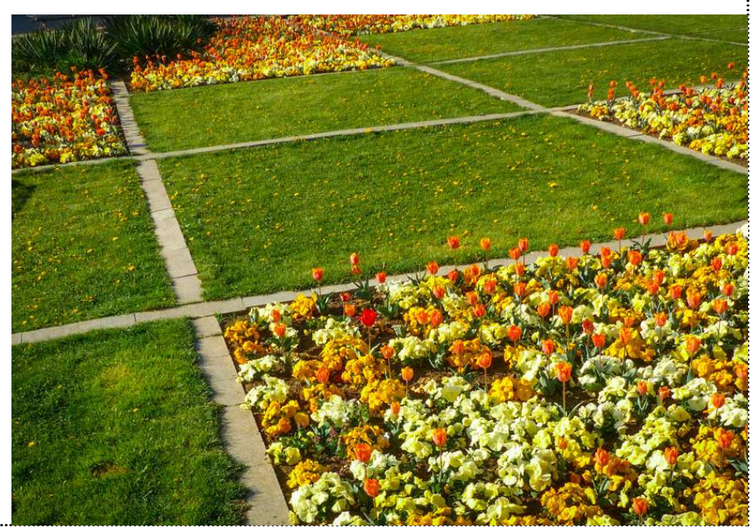

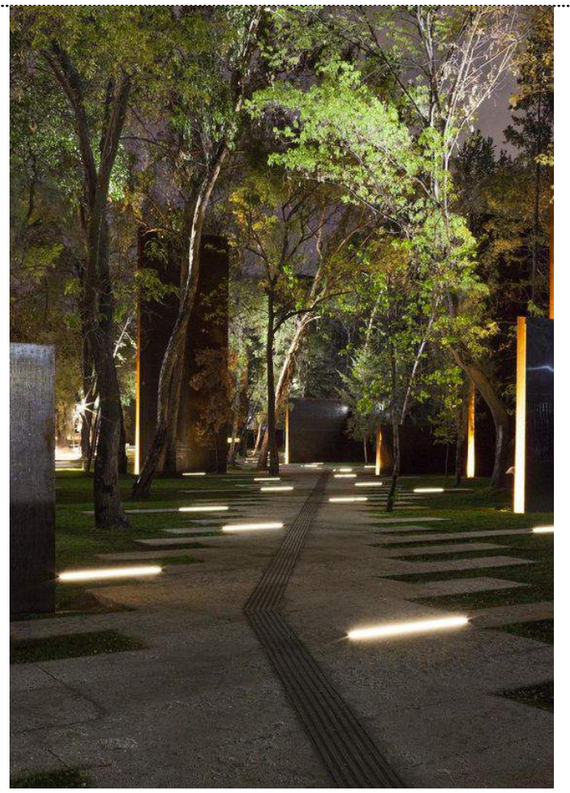

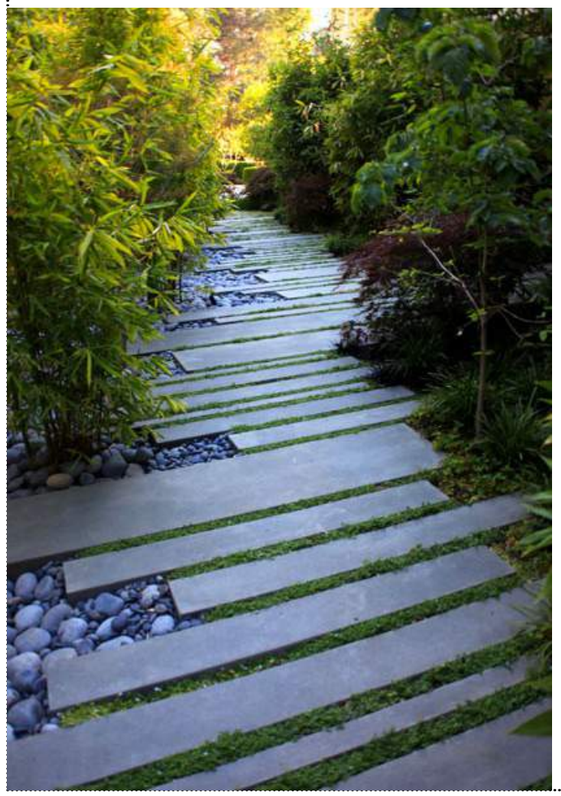
tervezett állapot

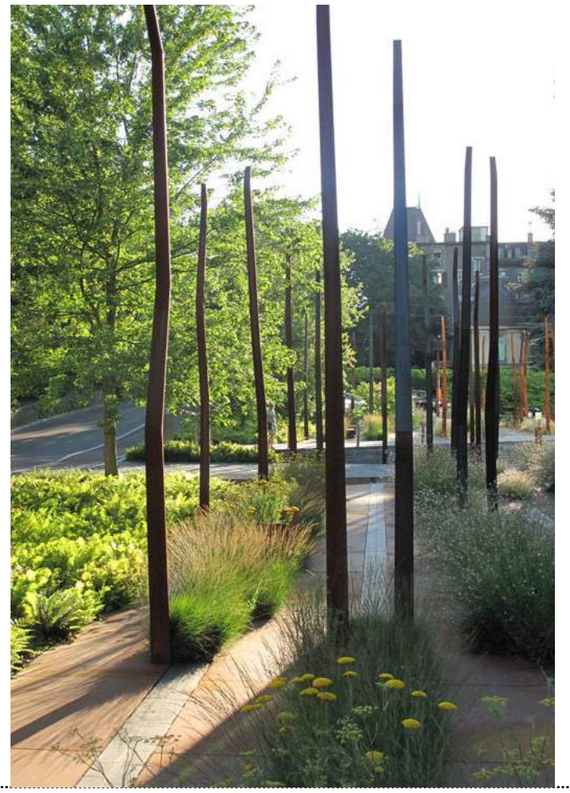
E-1 előképek 1. - kertépítészeti elemek

tervezett állapot

E-2 előképek 2. - kertépítészeti elemek

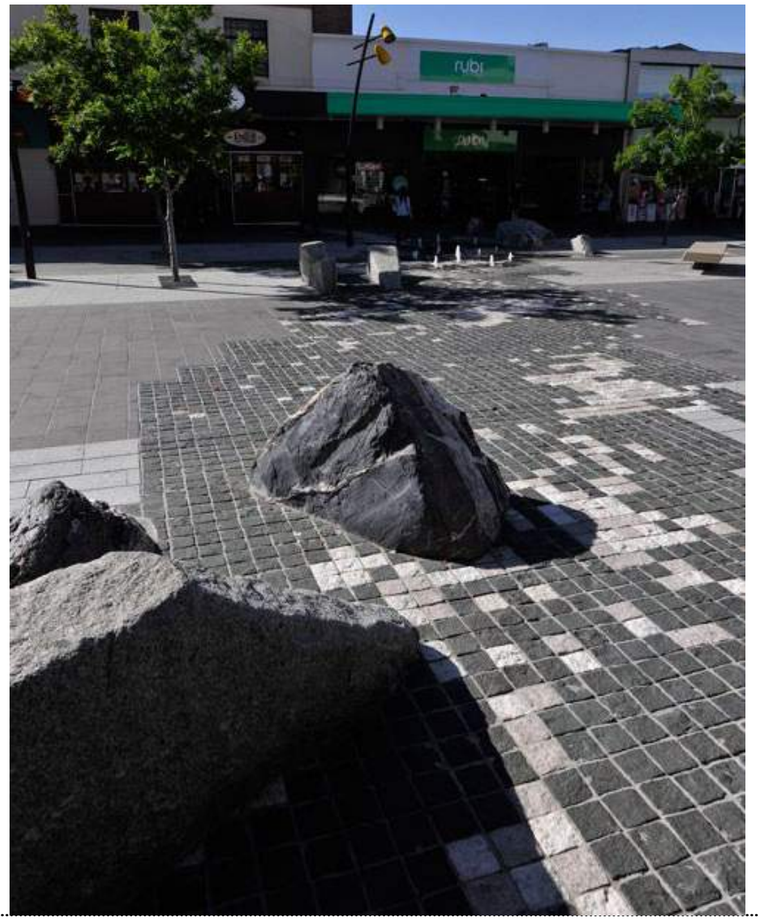

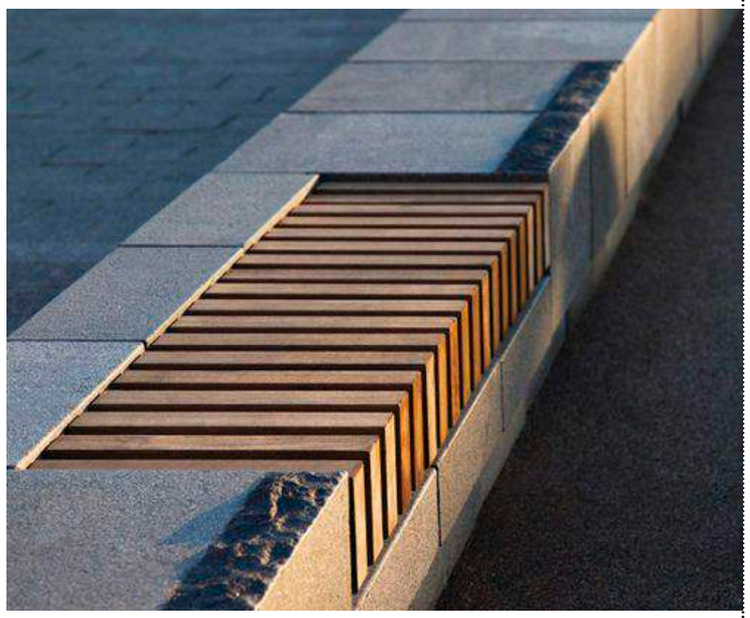

tervezett állapot

E-3 előképek 3. - kertépítészeti elemek, utcabútorok

tervezett állapot

E-4 előképek 4. - játszóterek, "edző"terek

tervezett állapot

E-5 előképek 5. - játszóterek, "edző"terek

tervezett állapot

E-6 előképek 6. - piacok